

A KRE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola minőségbiztosítási jelentése

2020. december 18.

Az utóbbi két félévben a minőségbiztosítás központi jelentőségűvé vált az Egyetem stratégiájában. A minőségbiztosítási feladatok ellátása egy ívet járt be: a Kari MB általi vezérléstől kiindulva, a minőségbiztosítási munka intenziválása alapján lépésről lépésre felépült a DI autonóm, önálló minőségbiztosítási szerkezete.

A 2019/2020. tanév tavaszi félévében az Egyetemi és a Kari MB szabta meg a Doktori iskola számára is a főbb irányelveket, a monitoring (utólagos ellenőrzés) főbb vonulatait. Ez alapján február-szeptember hónapokban havi rendszerességgel végeztünk felméréseket (csatolva).

Majd 2020. októberben megválasztásra került az ÁJK DI autonóm Minőségbiztosítási Bizottsága, saját Szabályzattal és Ügyrenddel (csatolva).

Az akkreditáció előtti honlap-korszerűsítés keretében a DI honlapján új címszó került beépítésre: „Minőségbiztosítás”. Itt a transzparencia jegyében nyilvánosságra hoztuk a február-szeptember hónapban elvégzett monitoring eredményeit; valamint a DIMB-re vonatkozó adatokat.

<https://ajk.kre.hu/index.php/1446-minosegbiztositas.html>

A DI Minőségbiztosítási jelentés az alábbi témakörökre tagozódik:

1. A DI vezetőjének rövid beszámolója a 2020. évben végzett monitoring tevékenységről	1-6.o.
2. <i>Mellékletek:</i> a monitoring tevékenység során elvégzett, statisztikai és tartalmi értékelések részletezve (a DI honlapjára is felkerültek ezek az anyagok, a transzparencia jegyében bárki által megtekinthetők)	7-36.o.
3. Az ÁJK Doktori Iskola Minőségbiztosítási Bizottságának tagjainak megválasztása. Az ÁJK Doktori Iskola Minőségbiztosítási Bizottságának alakuló ülése, az elnök megválasztása és a legsürgetőbb feladatok meghatározása, első érdemi ülés kitűzés	37.o.
4. Az ÁJK Doktori Iskola Minőségbiztosítási Bizottságának Szabályzata és ügyrendje	38-43.o.
5. Az ÁJK Doktori Iskola Minőségbiztosítási Bizottságának első ülése: 2020. december 21. Napirend: a DI témahirdetőivel, témavezetőivel, oktatóival és a törzstagokkal szemben támasztott habitus-elvárások megtárgyalása, elfogadása (csatolva a javaslat)	44.o.

A KRE Állam- és Jogtudományi Iskola beszámolója

2019/2020. tanév tavaszi félév, minőségbiztosítási monitoring

Az ODT 2019. november 22-i ülésén megfogalmazott ajánlásokat figyelembe véve, az Állam- és Jogtudományi Karon működő Minőségbiztosítási Bizottsággal koordinálva a DI a tavaszi félévben havi bontásban elmélyült, többirányú vizsgálódásra és kiértékelésre épülő önértékelő munkába kezdett. A MAB, az ODT és a Károli Gáspár Református Egyetem minőségbiztosítási céljainak és útmutatásainak szem előtt tartásával elsősorban az alábbi témakörök, problémagócok szerint készültek felmérések.

1. Az első célkitűzés a **hallgatói elégedettségi vizsgálatok** koordinálása volt: a DI köteles a Szabályzat szerint gondoskodni arról, hogy a doktorandusz hallgatók papíron vagy elektronikus formában, de anonim módon értékeljék az oktatók és a DI munkáját. Ezek a visszajelzések nagyon értékesek a DI számára: mutatják, hogy az oktatók – a hallgatók szemében – mennyire pontosan, lelkiismeretesen és felkészülten végzik feladatukat. A kérdőíven túl természetesen a DI ellenőrző mechanizmusokkal is rendelkezik a kvantitatív mutatók kontrollja terén: az adminisztráció gyűjti és áttekinti a jelenléti íveket, hogy legalább az órák megtartásáról meg lehessen bizonyosodni. De kvalitatív mérésekre adminisztratív eszközökkel nincs mód; ezért is fontos, nélkülözhetetlen a hallgatói véleménynyilvánítás. A kérdőív természetesen ennél többre is kitér: a doktoranduszok elégedettségére is kíváncsi a tananyag, a módszertan, a szakmai tartalom és az oktató emberi hozzáállása szemszögéből.

A doktori képzés a posztgraduális képzések elitje; olyan jelentkezőkkel dolgozik, akik tanulmányik megkoronázásaként vagy a munka világából visszalátogatva kívánnak ismerkedni a tudomány világával. A DI igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy humánus hangnemben, széles körű önzetlen felvilágosítással, segítő szolgáltatásként támogassa az ügyintézés oldaláról a doktoranduszok tanulmányait.

Összességében pozitív eredmények, visszajelzések érkeztek a DI-hez (a kérdőív kiértékelést csatolom). Rá szeretnék mutatni a problémákra is: nehéz a doktoranduszoknál elérni, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel, hogy minél nagyobb számban juttassák vissza a kérdőíveket. Az aktuális felmérés eredményessége (a hallgatói visszajelzések számát tekintve) a következők: az oktatói munka hallgatói véleményezését illetően a komplex vizsga előtt 61,54 %; a komplex

vizsga után pedig 55 %. Az eltérés nem olyan lényeges, hogy ebből mélyenszántó következtetéseket lehetne levonni. Célként tűztük ki, hogy a részvételi arányt a 80 %-hoz közelítsük.

2. További célkitűzés volt a **transzparencia** növelése, elsősorban a honlap informatívabbá tétele: a doktori iskola szabályozó és tájékoztató dokumentumai elérhetőségi arányának növelése a doktori iskola.

Ezen a téren az alábbi javaslatot dolgoztuk ki: Egyrészt a doktoranduszoknak fontos lenne az átláthatóság szempontjából, hogy a 2019. előtti képzés és a 2019. utáni képzés teljes anyaga (szabályzat, képzési terv, minta-tanterv, témakiírások stb.) elkülönüljenek egymástól; erre vonatkozóan már megtettük az első lépéseket.

A TDHT határozatait is átláthatóbbá kell tenni; különösen abban az esetben, ha iránymutatásokról, értelmezési kérdésekben hozott testületi (többnyire konszenzusos) döntésekről van szó.

3. **Célkitűzés** volt az is, hogy a doktori iskola – a kari vezetéssel együttműködve – 2019. január 17-én országos **doktorandusz konferenciát** szervez, amelyen a hallgatók a szakmai-tudományos nyilvánosság előtt bemutathatják és megvitathatják tudományos eredményeiket. A tervezett januári Doktorandusz konferencia megvalósításra került; a konferencia előadásaiból kiadvány, konferencia-kötet is készült. Ezzel jelentős tudományos előrehaladási lehetőséget és kreditszerzési lehetőséget biztosítottunk a doktoranduszoknak.

A konferencia tapasztalatait szeretnénk volna a tavaszi ülésén szóban előterjeszteni, megvitatni; erre sajnos a járványhelyzet miatt nem, illetve csak redukált formában került sor (pl. a kötet előszavában a DI elnöke értékelte írásban a tapasztalatokat).

4. **2020. februárjában** a DI megvizsgálta az új képzési rend tapasztalatait. Ezt az új képzési rendet a DI és a TDHT vezetése 2019-ben állította össze, hosszas és lelkiismeretes, nem ritkán fájdalmas munkával (fájdalmas, mert az áttekinthetőbb szerkezet érdekében számos előadást és témakiírást „racionalizálni”, sokszor törölni kellett). A részletes, táblázatos értékelést csatolom. Jellemző, hogy a korábbi három képzési programban összesen 60 kötelező tárgy futott, míg az újban összesen 16 maradt; ezek zöme is módszertani jellegű, hogy a doktoranduszok egyéni tudományos kutató munkáját elősegítse. Ezzel szemben az új képzési tervben lényegesen több a kötelezően vagy szabadon választható tárgy, amely a doktoranduszok elmélyülését hivatott előkészíteni választott témájukban.

5. 2020. márciusában a doktori témahirdetéseket igyekeztünk evaluálni. Több irányból vizsgáltuk a problémát: öröndetes eredmény volt, hogy a 33 témahirdető közül 10 törzstag; 30 a KRE főállású oktatója (ez különösen lényeges az integritás szempontjából); és 13 fő egyetemi tanár (ez viszont a minőség fontos mutatója). Ezt követően a hallgatói beszámolók tartalmát igyekeztünk statisztikailag elemezni: öröndetes módon 87% fegyelmezetten és tartalmilag is korrekten teljesíti ezt a köztelezettségét. A részletes kimutatás viszont arra a kissé negatív jelenségre is felhívta a figyelmet, hogy a hallgatók az oktatási kreditekkel jól, viszonylag gyorsan haladnak, de lemaradások látszanak a tudományos, különösen a tudományos publikációs kreditek vonatkozásában (táblázatos anyagot csatolom).

Ennek javítása érdekében egyrészt következetesebb coaching tevékenységet tervezünk a DI oldaláról is (kiegészítve a témavezetők ilyen irányú munkáját). Másrészt igyekszünk a doktoranduszok tudományos előrehaladásához is áttekintő táblázatokat, irányelveket megfogalmazni, amelyek megvalósulását félévente személyes találkozókön is átbeszélünk az adott évfolyammal.

6. 2020. áprilisában a műhelyviták eddigi tapasztalatait tekintettük át: egyrészt a transzparencia megvalósulása szempontjából (kommunikáció, intézményen belüli és kívüli terjesztés), a doktoranduszok részvétele társaik műhelyvitáin stb. Másrészt a félév során megvalósult kettő műhelyvita látogatottságát, a publikum összetételét (KRE-s nem KRE-s, fokozatos stb.), illetve az elnöki feladatokat ellátó kollégák személyes tapasztalatait, véleményét kikérve. Mindkét műhelyvita igen jól sikerült, ezért a DI-ben folyó tudományos képzésről pozitív képet nyertünk.

7. 2020. májusában a doktori képzésre való jelentkezés helyzetét és a felvételi vizsgák tapasztalatait tekintettük át. Összevetettük a 2016-tól érvényes és a 2019-től bevezetett új követelményrendszert. Kikértük továbbá néhány tapasztalt DI oktató/témavezető személyes véleményét is. A személyes vélemények, tapasztalatok azt mutatják, hogy a szóbeli, személyes meghallgatás a felvételi vizsga fontos, nélkülözhetetlen része. A Bizottság türelmesen, hosszan beszélget a jelöltekkel, meghallgatja motivációjukat, céljaikat. Ez nagyban elősegíti a kötédek kialakulását: a doktoranduszok általában úgy érzik, hogy személyük, tervezett kutatásuk fontos a DI számára, hogy a DI számít és igényt tart rájuk. Ez a kölcsönös tiszteleten alapuló érzelmi töltet már a kezdetektől megalapozza a doktoranduszokban a felelősség, szolgálat érzését – hogy komolyan vegyék tanulmányaikat.

Célkitűzésként került meghatározásra, hogy igyekezni kell növelni a verbuváló/marketing tevékenységet, hogy több jelentkező legyen a DI-be. Ezen a téren időben stratégiákat szükséges kidolgozni a 2021-es évre.

8. 2020. szeptember hónapban: a Doktori Iskola megvizsgálta az utóbbi szemeszterekben a doktorandusz hallgatók nyelvi felkészültségét, a középfokú állami nyelvvizsga elvárásának való megfelelést, illetve az intézményi nyelvvizsga iránti igényt. A vizsgálat azt mutatja, hogy az utóbbi években felvételizett hallgatók túlnyomó többsége rendelkezik két állami nyelvvizsgával is. Az Nftv és a DI Szabályzata előírja, hogy a fokozatszerzéshez kettő nyelvvizsga szükséges. Kivételes, méltánylást érdemlő esetben a DI, kérelemre, engedélyezheti a második nyelvvizsga intézményi teljesítését. Ezt a fokozatszerzési eljárás megindítása után, de még a nyilvános védés kitűzése előtt kell teljesíteni. A DOSZ frissen betervezett kérelmének mérlegelése, irányelvek kidolgozása az intézményi nyelvvizsgára vonatkozóan (a doktorandusz-barát doktori iskolai eljárás és a minőségbiztosítási elvárások közti egyensúly megteremtése a cél).

A fenti átfogó vizsgálatok és értékelések technikai elkészítésében nagy segítséget jelentett a Doktori Iskola titkárának, Dr. Móre Sándor docens úrnak a segítsége és az adminisztráció részéről Terjék Zoltánné munkája; ezért köszönet és megbecsülés illeti őket.

Budapest, 2020. szeptember 30.

Prof. Dr. Jakab Éva, DI elnöke

Mellékletek

Monitoring jelentések hónapokra lebontva

2020. február

A Kari TDHT megvizsgálja a 2019-ben radikálisan módosított oktatási programok bevezetésének tapasztalatait. Állást foglal abban a kérdésben, hogy szükség van-e új tárgyak indítására, és felülvizsgálja a tárgyjegyzők listáját.

A KRE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola eddigi működése során folyamatosan figyelemmel kísérte és rendszeresen továbbfejlesztette képzési programját.

A három képzési programot (Felelősség program, Etikai program, Piac- és technológia szabályozás program) átszerveztük, s az új mesterszak képzési és kimeneti követelményeinek megfelelő egységes oktatási programot vezetettünk be a 2019. szeptember 1. napját követően PhD hallgatói jogviszonyt létesítő személyekre vonatkozóan. Az új képzési terv a karon oktatott jogász mesterszak ismeretköreire épül, azokat továbbfejlesztve készít fel a doktori fokozatszerzésre.

A doktori iskola új képzési tervének kialakítását hosszú egyeztetés előzte meg. Összeállításakor figyelembe vettük a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság követelményeit is, illetve arra törekedtünk, hogy a doktori iskolánkban megszerezhető abszolutórium és doktori fokozat feltételei egyértelműek legyenek, és az alapul szolgáló elvárások feleljenek meg a nemzeti képesítési keretrendszer doktori szintjének, és ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerének. A képzési terv ezen túl megfelelő intézményi sajátosságokat tükröz, és figyelembe veszi a korábbi képzési programok, illetve a hazai állam- és jogtudományi doktori iskolák hasznosítható tapasztalatait is.

A kötelező és a kötelezően választható tárgyak megnevezése önmagában is mutatja, hogy az új képzési terv nemcsak lefedi, hanem fejleszti is a karon oktatott jogász mesterszak ismeretköreit.

Kötelező tárgyak	Tárgyfelelős
Jogintézmények történeti-dogmatikai elemzése	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Alkotmányjogi fejlemények	Dr. habil. Cservák Csaba egyetemi docens
Kutatásmódszertan	Prof. Dr. Szalma József DSc professor emeritus
Szakirodalom- és forráshasználat	Prof. Dr. Stipta István egyetemi tanár
Kutatósze minárium I.	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Új irányok a magyar közigazgatásban és közigazgatási jogtudományban	Prof. Dr. Rixer Ádám egyetemi tanár
A megújult polgári per jog	Prof. Dr. Szabó Imre egyetemi tanár
Tudományos tanulmány írása	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Kutatósze minárium II.	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Társulási szabadság és korlátai - Társaságok, vállalatcsoport, kis- és közepes vállalkozások	Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter egyetemi tanár
Hagyományok és fejlődési irányok a büntetőjogban	Prof. Dr. Domokos Andrea egyetemi tanár
Kutatásszervezés	Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter egyetemi tanár
Kutatósze minárium III.	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Fejlemények a nemzetközi jogban	Prof. Dr. Bruhács János professor emeritus
Az Európai Unió jogának fejlődése	Prof. Dr. Osztovits András egyetemi tanár
Kutatósze minárium IV.	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Kötelezően választható tantárgyak	Tárgyfelelős
A jóhiszeműség és tisztesség követelménye	Prof. Dr. Nochta Tibor egyetemi tanár
A tisztesség követelménye a fogyasztóvédelemben és a versenyjogban	Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter egyetemi tanár
A tisztességes eljáráshoz való jog	Prof. Dr. Szabó Imre egyetemi tanár
Az energiajog legújabb kihívásai	Dr. habil. Szuchy Róbert egyetemi docens
Felelősség a polgári eljárásjogban	Prof. Dr. Szabó Imre egyetemi tanár
Felelősség a szerződésen kívül okozott károkért	Dr. habil. Boóc Ádám egyetemi docens
Irányzatok az állam- és jogtudományokban	Prof. Dr. Stipta István egyetemi tanár
Jogi etika	Dr. habil. Birher Nándor Máté egyetemi docens
Jogszabályok és etikai kódexek	Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter egyetemi tanár
Kárfelelősség (Az európai és a magyar magánjogban)	Prof. Dr. Szalma József DSc professor emeritus
Orvosi felelősség	Dr. habil. Homicskó Árpád Olivér egyetemi docens
Piac-szabályozás alapjai	Dr. Tóth András egyetemi docens
Prezentációs gyakorlat	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség	Dr. Fábian Ferenc egyetemi docens
Veszélyes üzemi felelősség	Dr. habil. Boóc Ádám egyetemi docens
A „tisztességes munka” (decent work) garantálásának globális munkajogi dilemmái	Prof. Dr. Kun Attila egyetemi tanár

A hivatásrendek etikai szabályai	Dr. habil. Birher Nándor Máté egyetemi docens
A jó kormányzás	Prof. Dr. Rixer Ádám egyetemi tanár
A nemzetiségek érdekképviseleti rendszere	Dr. Móré Sándor egyetemi docens
A technológiai szabályozás orvosi jogi vonatkozásai	Dr. habil. Homicskó Árpád Olivér egyetemi docens
Az európai közös jog 19. és 20. századi előzményei	Prof. Dr. Stipta István egyetemi tanár
Felelős vállalatirányítás	Dr. habil. Szuchy Róbert egyetemi docens
Felelősség a fogyasztóvédelmi jogban	Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter egyetemi tanár
Felelősség az adóztatásban	Dr. Ercsey Zsombor egyetemi docens
Felelősség az alkotmányjogban	Dr. habil. Cservák Csaba egyetemi docens
Felelősség és szavatosság jogtörténeti megközelítésben	Prof. Dr. Jakab Éva DSc egyetemi tanár
Jog és vallás	Dr. habil. Birher Nándor Máté egyetemi docens
Összehasonlító parlamenti jog	Dr. habil. Szabó Zsolt egyetemi docens
Technológiai szabályozás jogi kihívásai	Dr. Tóth András egyetemi docens
Jog és erkölcs	Dr. habil. Tóth Zoltán egyetemi docens

Az alábbi táblázat pedig azt tanúsítja, hogy a régi három szakosodott képzési programban összesen 60 kötelező tárgy fut, míg az új egységes jogász doktorandusz képzésben csak 16 kötelező tárgy szerepel. Ez áttekinthetőbbé, letisztultabbá teszi a képzést. Ráadásul az új kötelező tárgyak jelentős hányada módszertani kurzus; ezek célja a doktoranduszok segítése az egyéni kutatómunka elmélyítésében.

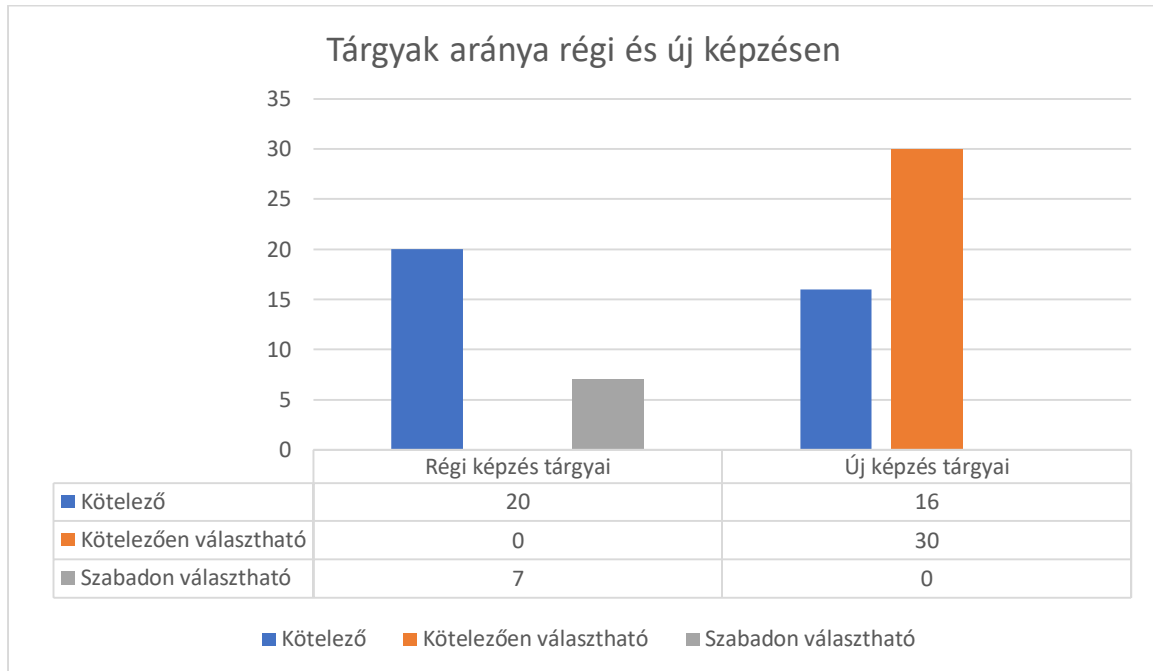
Az új képzésben meghirdetett 16 kötelezően választható tárgy ugyanakkor lehetőséget ad arra, hogy a doktorandusz az egyéni kutatásai szempontjából fontos diszciplínákban tapasztalt oktatók vezetése mellett elmélyülhessen.

Programok	Régi képzésen			Új képzésen
	Felelősség	Etika	Piac	Nincs
Kötelező	20	20	20	16
Kötelezően választható	-	-	-	30
Szabadon Választható	7	7	7	-

Károli Gáspár Református Egyetem

Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
Állam- és Jogtudományi Kar | Faculty of Law

Tapasztalatok: az új képzési terv a gyakorlatban (megjegyzendő, hogy egyetlen szemeszter tapasztalatairól beszélhetünk)

Az új képzési tervet 2019. tavaszi félévében állította össze a Doktori Iskola vezetése, és ezt követően a TDHT és az EDHT megszavazta annak bevezetését. Felmerül a kérdés, hogy az új minta-tanterv kielégíti-e a követelményeket; illetve hogy lefedi-e a DI és az oktatók igényeit?

Effektivitási próbaként érdemes megvizsgálni, hogy hány új tárgyat szavaztunk meg az új képzési terv bevezetése óta.

- Az új képzésben – nem korrekcióként, hanem az újonnan létesített munkaviszony teremtette lehetőség kihasználásaként – Prof. Dr. Tóth Mihály DSc professor emeritus *Az olajügyektől a kiberbűnözésig (A gazdasági bűnözés rendszerváltozás utáni felgyorsult fejlődéstörténete)* c. kötelező tárgyával bővült a képzési program.
- Dr. habil. Tóth J. Zoltán egyetemi docens *Jog és erkölcs* c. tárgya átkerült a kötelezően választható tárgyak köréből a kötelező tárgyak körébe.

A kimutatás igazolja, hogy az új képzési terv jól működik a gyakorlatban, ahhoz alig kellett hozzájárulni eddig. Ezt támasztják alá a 2019/2020 őszi félév DI tárgyakra vonatkozó OMHV

kérdőív eredményei is. A hallgatói visszajelzések összességében alkalmasak a képzés minőségének fejlesztésére vonatkozó képzési terv támogatására. (Lásd részletesen: Melléklet)

A 2019/2020 tavaszi félévre vonatkozó OMHV kérdőív kialakítása a felmérés eredményeinek tudatosabb jövőbeni felhasználását, így különösen az oktatás minőségének fejlesztése szempontjából meghatározó jelentőségű képzési program továbbfejlesztést igyekszik hosszú távon megalapozni. A kérdőívben már elkülönülten jelennek meg a komplex vizsga előtti és utáni szakaszra vonatkozó kérdések, a kérdőív azonban nem differenciál a régi (2019. szeptember 1. napja előtt PhD hallgatói jogviszonyt létesítő személyekre vonatkozó) és az új (2019. szeptember 1. napját követően PhD hallgatói jogviszonyt létesítő személyekre vonatkozó) képzés tekintetében.

A régi és az új képzésben résztvevő doktoranduszok teljesítményének összehasonlítása szintén fontos szempont lehet az új képzés sikerességének vizsgálatakor. Erre az összehasonlításra a 2020 márciusi beszámolóban kerül sor.

2019/2020 őszi félév Hallgatói elégedettség mérése kurzusokra vonatkozóan	4 (nagyon, mindig)	3 (általában igen)	2 (általában nem)	1 (egyéltalán nem)	0 (nem tudok válaszolni)
Mennyire érdekelte a tárgy a tárgyfelvevételkor?	12	6		1	1
Az oktató felkészült-e az órára?	18	1			1
Mennyire voltak követhetőek az oktató órái?	14	5			1
Az oktató általában pontosan (+/- 5 perc) kezdte el és fejezte be az órát?	12	7			1
Pótlás vagy helyettesítés nélkül maradt-e el óra?		1		16	3
Mennyire voltak világosak a kurzus teljesítésének feltételei?	13	6			1
A foglalkozásokon végzett oktatói munka mennyire járult hozzá a kurzus követelményeinek teljesítéséhez?	14	4	1		1

Interaktívan (szeminárium esetében), illetve szemléletesen (előadás esetében) tartotta-e az oktató a kurzust, volt-e lehetőség kérdések feltételére, vitára?	15	4			1
Elősegítette-e a sikeres szakmai munkát a kurzus légköre?	16	3			1
Felkészülését mennyiben segítette az ajánlott/kötelező szakirodalom-jegyzék, illetve a félév elején kiosztott tematika/munkaanyag?	12	5	2		1
Mennyire volt korrekt a teljesítmény értékelése?	15	1			4
Mennyire segítette a kurzus a szakmai fejlődését?	9	9		1	1
Hányszor hiányzott Ön a félév alatt?				19	1
Mennyiben alkalmas a kérdőív a kurzus értékelésére?	9	10	1		
Szöveges rész:					
Jelentett-e intellektuális élményt a kurzus? Milyen egyéb észrevétele, javaslata, megjegyzése van?	Igen; Teljes mértékben; Feltétlenül, a tanár úr előadása érdekesítő volt és alapos; Elégedet voltam a kurzus tekintetében; Az oktató felkészültsége előadói stílusa élményszerű volt számomra; Sok tekintetben gondolatindító volt, amit átad az órai során; A kurzus intellektuális élményt jelentett, teljesítésének feltételei világosak voltak;				

Hallgatói összetétel	db	Kitöltési arány
Aktív hallgatók	54	37,04%
Ebből oktatási szakaszban lévők	34	58,82%
Összes hallgatói kitöltés	20	

2020. március

A TDHT napirendre veszi és véleményezi a doktori témahirdetéseket.

A DI naprakész, normakonform állapotának érdekében nélkülözhetetlen, hogy rendszeres időközönként monitorozzuk a témahirdetők és a témavezetők csoportját (megfelelnek-e a MAB követelményeinek, arányuk, tudományos fokozatuk stb.)

A témakiírók és témavezetők jelen állapot szerint rendben vannak, hisz egy évvel ezelőtt, az akkreditáció előtt mindenkinek a teljesítményét alaposan megvizsgáltuk. Jelenleg a törzstagok

általában témavezetőkként is bekapcsolódnak a DI munkájába. A témahirdetők/témavezetők túlnyomó arányban főállású oktatók, csupán egy témavezető nem jogász és nincs jogi PhD fokozata (de ez az oktató már hosszú ideje részt vesz a DI munkájában).

Témahirdetők¹

Témahirdetők összesen	33 fő	Ebből törzstag	10 fő		
Témahirdetők összesen	33 fő	Ebből főállású KRE oktató	30 fő	Ebből megbízásos oktató	3 fő
Témahirdetők összesen	33 fő	Ebből egyetemi tanár	13 fő	Ebből habilitált docens	9 fő
Témakiírások összesen	144 db				

A fenti táblázat is mutatja, hogy a Kar vezető oktatói szinte kivétel nélkül témahirdetőkén részt vállalnak a DI munkájában. Nagyon fontos eredmény, hogy a 33 témahirdető közül 30 főállású oktatója a Karnak.

A 33 témahirdetőre vetítve a 144 témakiírás kicsit még mindig magas (különösen ha figyelembe vesszük a DI által patronált doktorandusz-létszámot). Megjegyzendő, hogy az egy évvel ezelőtti akkreditációs előkészületek során komoly racionalizálás zajlott. Arra ösztönöztük a témakiírókat, hogy átfogóbb témákat hirdessenek, ne aprózzák fel egyes disszertációkra a kiírásaikat.

Ezen a téren át lehetne gondolni, hogy érdemes-e további racionalizációról gondolkodni, azon témahirdetők esetében, akiknek 8-11 témakiírásuk van.

A TDHT önálló napirend keretében értékeli a doktoranduszok beszámolóját. Az írásos beszámoló nyomon követi a hallgatók által teljesítendő kreditpontok megszerzését.

A doktoranduszok teljesítménye a régi és az új képzésben (2019/2020 tanév őszi félév)

A beszámolók ellenőrzése során azt látjuk, hogy a PhD hallgatók viszonylag jól teljesítenek a konferenciákon való részvétellel, többször előadást is tartanak, azonban a publikációs tevékenységük, ami a legfontosabb a fokozatszerzés szempontjából, sajnos jóval alacsonyabb mértékű.

¹ Az 1. Melléklet felsorolja a témahirdetőket és azt, hogy a TDHT kinek milyen számú határozattal fogadta el témahirdetését.

Az alábbi grafikonok a doktoranduszok fegyelmét, folyamatos teljesítményét ábrázolják. Kiemelik, hogy a vizsgált tanévben hogyan teljesítették a képzési terv által támasztott követelményeket.

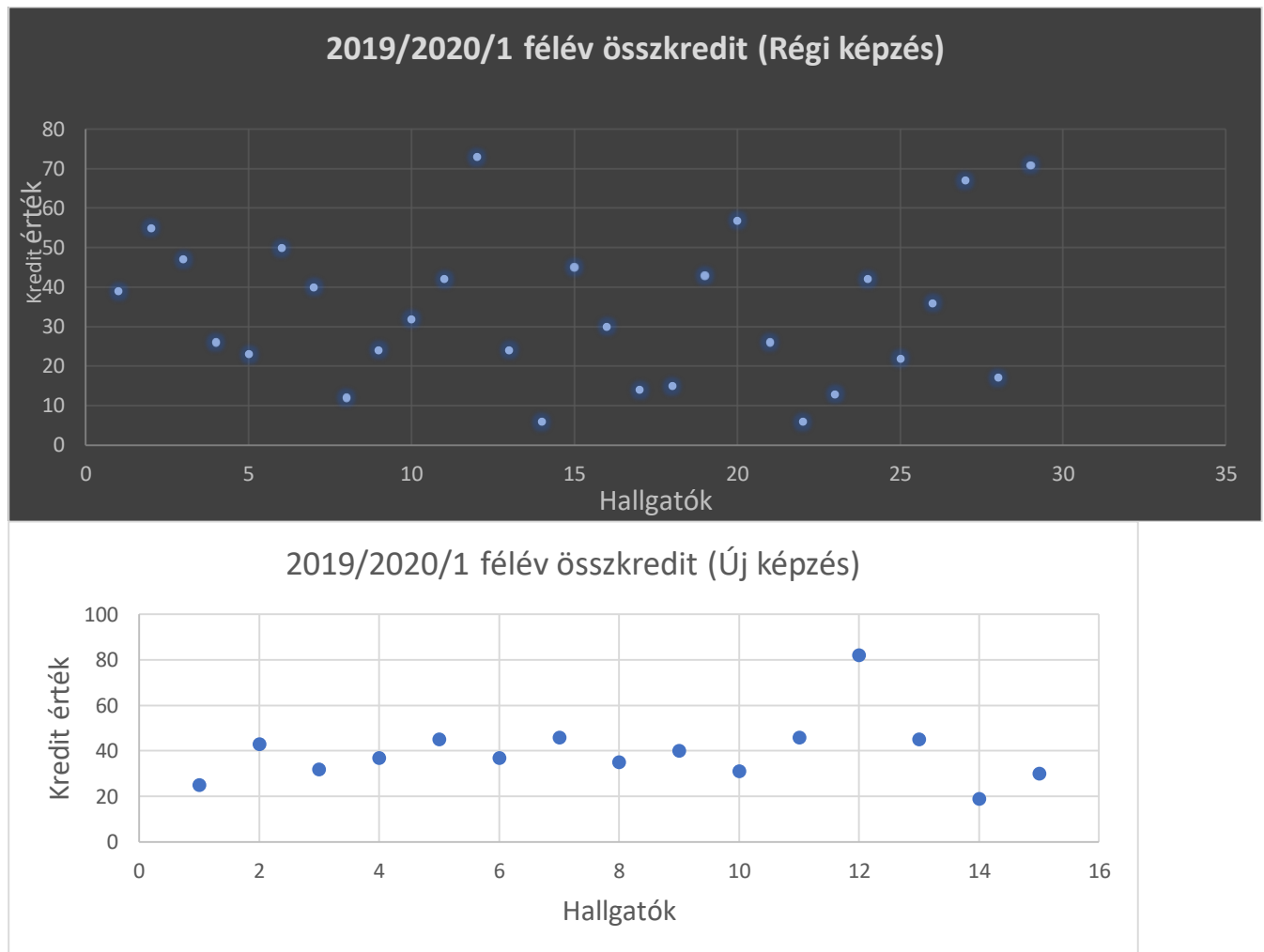
Az *1. Grafikon* mutatja, hogy mindkét képzésben – szinte azonos arányban – az aktív hallgatók 87%-a fegyelmezetten elkészítette beszámolóját és megfelelt az előírásoknak. A doktoranduszok közül 13% maradt el tanulmányival, nem tudott kreditszerzésről számot adni, ami talán annak is köszönhető, hogy a PhD hallgatóink között a levelezősök aránya igen magas. Teendőként mindenképpen megfogalmazható a PhD hallgatók és a témavezetők „noszogatása”.

1. Grafikon

A *2. Grafikon* (pontokkal vannak feltüntetve az egyes PhD hallgatók) azt mutatja, hogy az aktív státuszú doktoranduszok az elmúlt félévben átlagosan hány kreditet szereztek. Látjuk, hogy vannak kiugróan magas kreditszámok, vannak lemaradások is, viszont az átlagos kredit-teljesítmény az ajánlott 30 kredit körül mozog minkét képzés szintjén.

2. Grafikon

A 3. Grafikon jól szemlélteti, hogy a teljesített kreditek milyen területekről származnak, nagy átlagban: oktatási, tudományos és publikációs tevékenység.² Kiugrik itt is a fent már jelzett diszkrepancia, hogy a tudományos publikációkkal szerzett kreditek aránya sajnos elmarad az egyéb tudományos tevékenységgel szerzett kreditektől: a hallgatók könnyebben teljesítenek tudományos előadások tartásával, konferencián való részvétellel – de akadozóbb a tudományos publikációk elkészítése, megjelentetése.

3. Grafikon

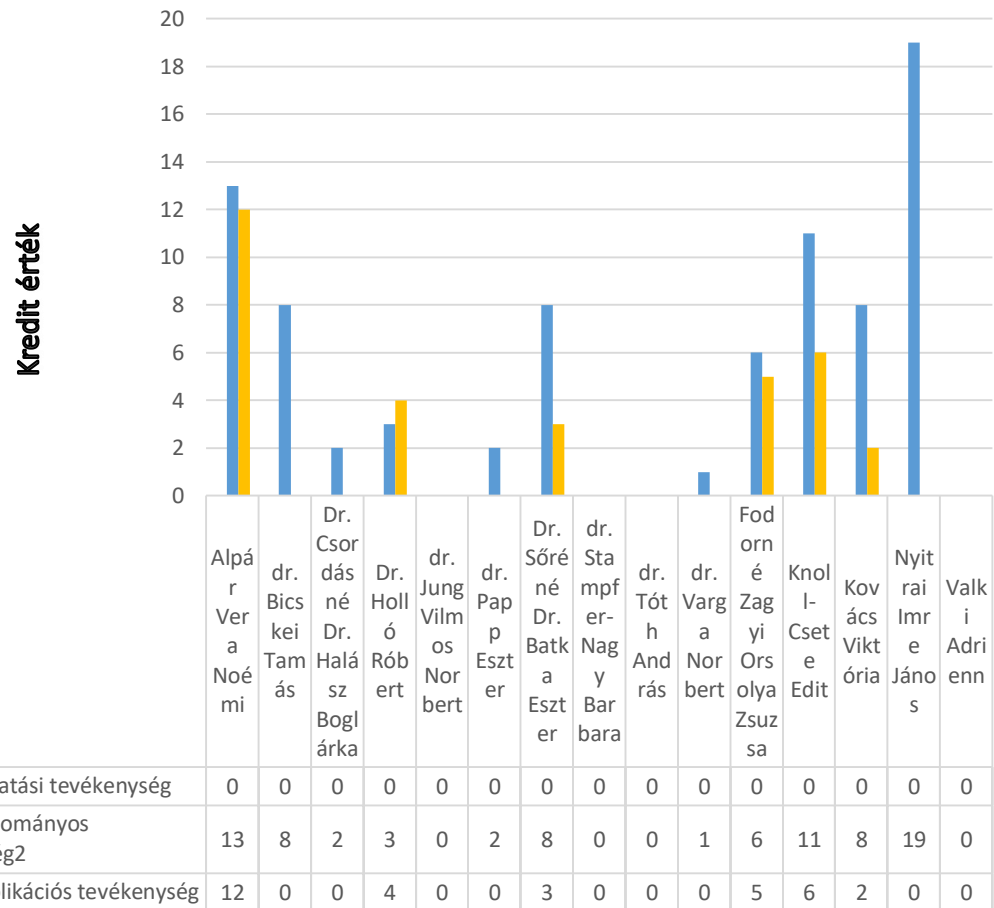
² Amennyiben a különböző tevékenységek átlagos kreditszámát összeadjuk megkapjuk a már korábban ismertetett 30 körüli kreditszámot.

Károli Gáspár Református Egyetem

Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
Állam- és Jogtudományi Kar | Faculty of Law

2019/2020/1 félév hallgatók tudományos tevékenysége (Új képzés)

■ 2019/2020/1 Oktatási tevékenység   ■ 2019/2020/1 Tudományos tevékenység2
■ 2019/2020/1 Publikációs tevékenység

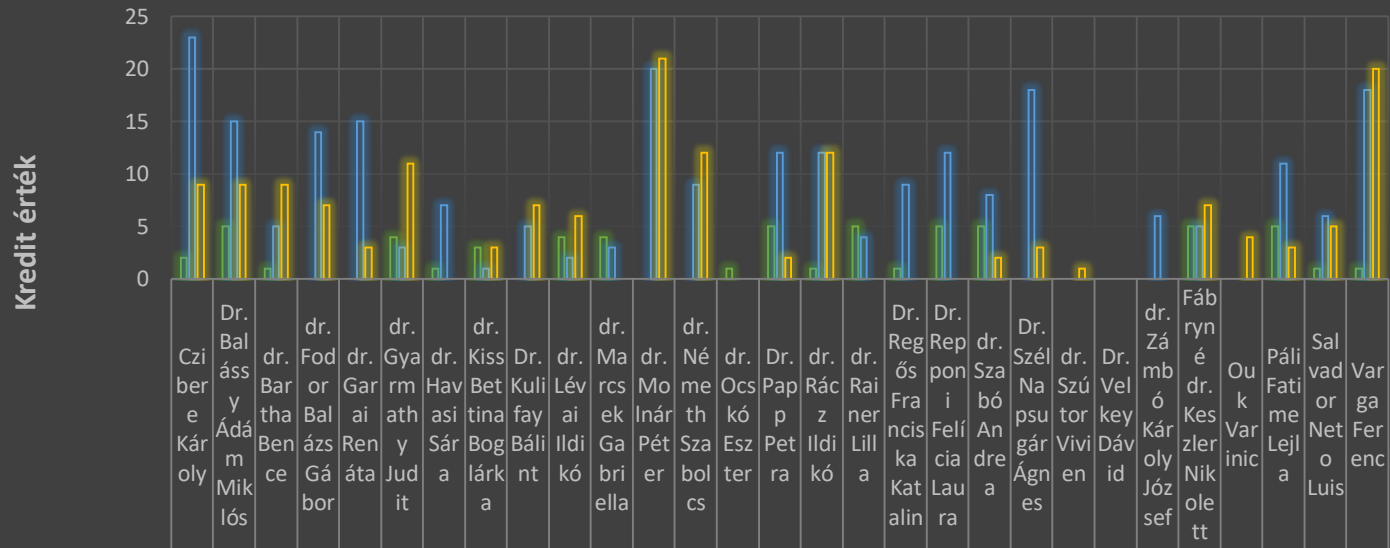

Károli Gáspár Református Egyetem

Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
Állam- és Jogtudományi Kar | Faculty of Law

2019/2020/1 félév hallgatók tudományos tevékenysége (Régi képzés)

■ 2019/2020/1 Oktatási tevékenység
 ■ 2019/2020/1 Tudományos tevékenység
 ■ 2019/2020/1 Publikációs tevékenység

■ 2019/2020/1 Oktatási tevékenység	2	5	1	0	0	4	1	3	0	4	4	0	0	1	5	1	5	5	5	0	0	0	0	5	0	5	1	1	
■ 2019/2020/1 Tudományos tevékenység	23	15	5	14	15	3	7	1	5	2	3	20	9	0	12	12	4	9	12	8	18	0	0	6	5	0	11	6	18
■ 2019/2020/1 Publikációs tevékenység	9	9	9	7	3	11	0	3	7	6	0	21	12	0	2	12	0	0	0	2	3	1	0	0	7	4	3	5	20

A publikációs arányon talán javíthatna néhány publikálási lehetőség reklámozása (pl. a KRE-DIt, egyetemünk Doktorandusz Önkormányzatának online tudományos folyóirata várja a doktoranduszok tanulmányait, <http://www.kre-dit.hu/>).

Szabályzataink nagyon szétszórva tartalmazzák azokat a rendelkezéseket, amelyek megmutatják, hogy milyen publikációs terjedelem szükséges a komplex vizsgára jelentkezéshez, és hogy a disszertációnak hány karaktert kell tartalmaznia.

Célszerű a jövőre nézve erre vonatkozóan jobb kommunikációs rendszert kiépíteni, rendszeres *coaching* formájában a DI részéről is figyelemmel kísérni a doktoranduszok előre haladását. Erről levél formájú tájékoztatást fogunk kiküldeni, hogy a PhD hallgatók könnyebben fel tudják mérni a saját helyzetüket. Illetve a veszélyhelyzet elmúltával igyekszünk szóbeli fórumokat is rendezni a doktoranduszokkal, hogy egyéni haladásukról tájékozódjunk.

Probléma lehet az is, hogy a beszámolók elfogadása után a Neptunban a tanulmányi átlagoknál csak az látszik, hogy hány kreditje van a hallgatónak, és ez nincs szétbontva kategóriákra. Ha lennének valamilyen csoportosítások (pl. a publikációs tevékenységért 10 kredit lett elfogadva a kötelezően teljesítendő 60 kreditből), akkor jobban láthatnák a hallgatók, hogy ki, hol tart és adott esetben mennyi kreditet kell még teljesítenie, lenne egy világos viszonyszám az összes elérendő vagy figyelembe vehető kredithez mérten. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a PhD hallgatók nem csinálnak ilyen összesítést maguknak, nem tervezik meg a saját előrehaladásukat, így nem látják azt, hogy hol kell erősíteni.

Több oktató és PhD hallgató is kifogásolja, hogy az új rendszerben már nincs oktatási tevékenységért járó kredit. A régi rendszerben az ellenszolgáltatás nélkül végzett oktatási tevékenységre a teljes képzési idő alatt max. 20 kredit adható. A régi rendszerben tanuló doktoranduszok javasolják, hogy a tanszéki ügyintézőknek adjunk egy listát a doktoranduszok elérhetőségeivel, és kérjük meg őket, hogy több hallgatót próbáljanak bevonni a munkába (pl. vizsgafelügyelet, jegyzőkönyvezés). A tapasztalatok azt mutatják, hogy legtöbbször ugyanazt a pár hallgatót hívják az ilyen feladatok végzésére, így a többiek ki vannak zárva ezen típusú creditszerzési lehetőségből.

A jövőre nézve a tudományos publikációk területén ki kell dolgoznunk további *coaching* tevékenységeket, hogy a témavezetők mellett segítsük a doktoranduszokat.

1. Melléklet

Témahirdetők, témakiírások és az elfogadó TDHT határozatok száma

Becsey Zsolt:

Magyarország felzárkózása az Európai Unió magjához, regionális összehasonlításban a jogi aspektusok vizsgálata szempontjából - 35/2018. (07.17.) sz. határozat

Birher Nándor:

A bíróságok szerepe a végrehajtás felügyeletében, figyelemmel az etikai vonatkozásokra - 10/2017. (05.08.) sz. határozat

A szociális biztonságra törekvés a családi viszonyok tükrében - 15/2015. (03.26) sz. határozat

Boóc Ádám:

A kereskedelmi választottbíráskodás jogi értéktartalma és erkölcsi meghatározottsága

Közrend és kereskedelmi választottbíráskodás

A feltűnő értékaránytalanság mint jogintézmény jövője

Bruhács János:

A Nemzetközi Büntető Bíróság és gyakorlata

A nemzetközi szervezetek nemzetközi felelőssége

A nemzeti felelősség szerepe a nemzetközi jogrendben

Csáki-Hatalovics Gyula:

A közigazgatás modernizációja - 51/2015. (09.28.) sz. határozat

Cservák Csaba:

Alkotmánybíráskodás contra népszuverenitás

Az alapjogok szabályozása hazánkban és más államokban

Népek, nemzetiségek, kisebbségek-**4/2014. (09.09) sz. határozat**

Kormányzati rendszerek és az Alaptörvény modellje

A különböző jogági felelősségek alkotmányos alapjai

Alkotmánybíráskodás hatáskörök, különös tekintettel az alkotmányjogi panaszra

Kormány és parlament - hatalommegosztás vagy hatalomkoncentráció

Az alapjogok érvényesítésének átfogó rendszere

Népképviselő és nép előtti felelősség

Czine Ágnes:

A 2017. évi XC. törvényben a kényszerintézkedések alapjogi vonatkozásai - 24/2018. (04.10.) sz. határozat

A kártalanítás és a visszatérítés lehetőségei a büntetőeljárásban - 8/2015. (02.06) sz. határozat

A büntetőjogi felelősségre vonás során az alapjogok megjelenése és érvényesülése - 8/2015. (02.06) sz. határozat

A védő jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése a büntetőeljárásban - 8/2015. (02.06) sz. határozat

A relatív eljárási szabálysértések és a tisztességes eljárás összefüggései - 8/2015. (02.06) sz. határozat

A bizonyítékok értékelésének dilemmái - 8/2015. (02.06) sz. határozat

A tisztességes eljárás kérdései és dilemmái a büntetőeljárásban - 8/2015. (02.06) sz. határozat

Dobrocsi Szilvia:

A büntetőjogi mediáció hagyományai és jövője - 3/2017. (04.19.) sz. határozat

Az Európai Unió jogalkotási tevékenysége büntető anyagi és eljárási jogi területen - 3/2017. (04.19.) sz. határozat

A nemzetközi büntetőjog szabályozásának aktuális kérdései - 15/2018. (03.14.) sz. határozat

A sértett büntetőeljárásbeli szerepe és annak változásai - 3/2017. (04.19.) sz. határozat

A modernizációs törekvések hatása a büntetőeljárás alapelveire és hagyományos értékeire - 3/2017. (04.19.) sz. határozat

Kiberbűnözés - 3/2017. (04.19.) sz. határozat

Domokos Andrea:

Morál és büntetőjog

A szankciórendszer változásai a magyar büntetőjogban

Büntetőjogi kodifikációk Magyarországon

Szegregáció és bűnözés
Alkotmányos büntetőjog
Ercsey Zsombor:

A köztelherviselés kihívásai és szabályozásának fejlődési irányai - 19/2019. (02.26.) sz. határozat

Adóztatás és igazságosság - 19/2019. (02.26.) sz. határozat

Fábián Ferenc:

Vállalkozási szerződéshez kapcsolódó szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség

Hibás teljesítéssel okozott károkért való kártérítési felelősség

Homicskó Árpád Olivér:

 Modern technológiai kihívások a társadalombiztosítási **jogban** - 2/2019. (01.21.) sz. határozat

A modern magyar szociális ellátórendszer alakulása az 1990-as évektől napjainkig - 49/2018. (10.24.) sz. határozat

A szociális gondoskodás kezdeteinek vizsgálata - 49/2018. (10.24.) sz. határozat

A jóléti állam szociális rendszere - 49/2018. (10.24.) sz. határozat

Az orvos helye az egészségügyi rendszerben - 49/2018. (10.24.) sz. határozat

Jakab Éva:

Felelősség, szavatosság, kárveszély. Kutatások a római jog és továbbélése körében - 44/2018. (09.26.) sz. határozat

Király Lilla:

A határon átnyúló polgári jogviták Európai Unió és nemzetközi jogi megközelítésben - 38/2018. (09.05.) sz. határozat

Klein Tamás:

A szabadságjogok alkotmánytörténete - 62/2019. (11.06.) sz. határozat

Az adatvédelmi jog alkotmányjogi és technológiai összefüggései - 62/2019. (11.06.) sz. határozat

Az alkotmányos alapjogok elmélete és gyakorlata, az alkotmányosság szubsztantív követelményei, az alkotmányosság alapfogalmai - 62/2019. (11.06.) sz. határozat

Modern technológiák és alapjogok - 62/2019. (11.06.) sz. határozat

Az Infokommunikációs jog elméleti és tartalmi elemzése - 62/2019. (11.06.) sz. határozat

A kommunikációs jogok érvényesülése az új nyilvánosságban - 62/2019. (11.06.) sz. határozat

Köbel Szilvia:

Lelkiismereti és vallásszabadság, állami és felekezeti egyházjog - 61/2019. (11.06.) sz. határozat

Totalitárius rendszerek, különös tekintettel a véleményszabadság, az információs kárpótlás és információs önrendelkezési jog kontextusára - 61/2019. (11.06.) sz. határozat

Alapjogok - 61/2019. (11.06.) sz. határozat

Államhatalmi szervek - 61/2019. (11.06.) sz. határozat

Kun Attila:

A munkaviszony megszüntetésének egyes kérdései

Egyenlő bánásmód és munkajog

Atipikus munkaviszonyok - 26/2015. (06.16.) sz. határozat

A munkáltatói utasítás, a munkáltatói szabályzatok és munkáltatói önszabályozás munkajogi szerepe

Alapjogok a munkajogban

A munkajog jogforrasi rendszere

Transznacionális munkajogi kérdések

A munkajogi kártérítési felelősség

Lajtár István:

A fiatalok fogvatartottakkal való törvényes bánásmód és annak biztosítékai az egyes fogvatartási helyeken - 1/2019. (01.21.) sz. határozat

Miskolczi Bodnár Péter:

Fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok

 A versenykorlátozások jogának aktuális kérdései, különös tekintettel az európai és magyar joggyakorlatra - **3/2014. (09.09) sz. határozat**
Tisztességtelen verseny

Az anyavállalat felelőssége a leányvállalat versenyjogba ütköző magatartásáért

Érdekalapú felelősség a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokért

Elektronikus kereskedelem - 19/2018. (04.10.) sz. határozat

Felelősség az elismert vállalatcsoporton belül

Tiszteletlen általános szerződési feltételek és kikötések

Felelősség a fedezetelvonásért

Móré Sándor:

Egyes hátrányos helyzetű társadalmi csoportok érdekképviseleti és jogvédelmi rendszere - 26/2018. (07.01.) sz. határozat

Az önkormányzati (közösségi) rendszet lehetőségei - 25/2015. (06.16.) sz. határozat

A nemzetiségek politikai képvisellete és érdekképviselete - 18/2019. (02.26.) sz. határozat

Osztovits András:

A tagállamok kártérítési felelőssége az uniós jogból eredő kötelezettségeik megsértéséért

Az Európai Unióhoz való csatlakozás közjogi és magánjogi feltételei - 21/2017. (06.12.) sz. határozat

A polgári perrendtartás modelljei - 8/2015. (02.06) sz. határozat

A lojalitás elve az Európai Unió jogában

A tagállami bíróságok feladatai az uniós jog hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében

Társadalmi és jogi elvárások az igazságszolgáltatással szemben - **5/2014. (09.09) sz. határozat**

Az Európai Unióból való kilépés közjogi és magánjogi feltételei - 21/2017. (06.12.) sz. határozat

Pókecz Kovács Attila:

A római vagyonjogi intézményei és továbbélésük - 5/2020. (02.17.) sz. határozat

Rixer Ádám:

A vallási szervezetek kapcsolata az állammal Magyarországon

A civil szervezetek kapcsolata az állammal

A jó állam formaváltozásai

Roma érdekek megjelenítése a jogalkotásban

Rendészeti igazgatás - 8/2015. (02.06) sz. határozat

Stipta István Mihály:

A magyar bírósági szervezet története - 3/2019. (01.21.) sz. határozat

Az európai közös jog 19. és 20. századi előzményei

A bírói hivatás története - 3/2019. (01.21.) sz. határozat

Szabó Imre:

Az "ésszerű idő" a polgári perben

Az alternatív vitarendezés lehetőségei polgári jogvitákban

Szabó Zsolt:

A törvényalkotási eljárás folyamata, kritériumai nemzetközi összehasonlításban

Parlamentari eljárásjog: a parlamenti házszabály jogi természete és szabályozási tárgyai

A választási- és pártrendszer, valamint a kormányforma és a parlamenti funkciók összefüggései nemzetközi összehasonlításban - 63/2019. (11.06.) sz. határozat

Szabó Zsolt:

A parlament működésének alkotmányossága

Az Európai Unió források jogi kérdései

A jogalkotás alkotmányos követelményei

Szalma József:

Az okozatosság mint felelősségi feltétel a deliktuális és a szerződési felelősség területén

Felelősség a személyiségi jogsérelmek okozásáért - 27/2017. (06.28.) sz. határozat

Vagyon- és nemvagyon- kárfelelősség a közhatalom gyakorlásával okozott kárért - 27/2017. (06.28.) sz. határozat

A szerződési és a deliktuális felelősség - sajátosságai és kapcsolata - 27/2017. (06.28.) sz. határozat

Egyetemleges és osztott felelősség - 27/2017. (06.28.) sz. határozat

Szubjektív és objektív felróhatóság a magyar bírói gyakorlatban

Polgári és büntetőjogi felelősség egymástól való elválása

Szuchy Róbert:

Az Energiaunió elsődleges prioritásai és hatása az egyes tagállamokra - 45/2015. (07.27.) sz. határozat

Az európai társasági jog fejlődése és jövője - 21/2018. (04.10.) sz. határozat

Energiajogi szabályozás és a fenntartható fejlődés - **2/2014. (09.09) sz. határozat**

Az állam szabályozó szerepe az energiajogban - **2/2014. (09.09) sz. határozat**

Az Energiaunió fejlődésének lehetséges irányai az Európai Unióban - 45/2015. (07.27.) sz. határozat

A felelős vállalatirányítás elméleti és gyakorlati kérdései - **2/2014. (09.09) sz. határozat**

Európai energia jog - 2/2014. (09.09) sz. határozat

Villamosenergetikai piacsabályozás az EU-ban és Magyarországon - 45/2015. (07.27.) sz. határozat
 Törő Csaba:

Államok területi szuverenitása és nemzetiségi öngazgatás - 20/2018. (04.10.) sz. határozat

A nemzetközi jogi normák kikényszeríthetőségének kérdései egyéni és kollektív ellenintézkedések alkalmazásával: az önszegély és szankciók alkalmazhatóságának kihívásai és

Nemzetközi állam- és békeépítés eszközei, gyakorlata és tapasztalatai - 20/2018. (04.10.) sz. határozat

Az EU politikai és gazdasági külkapcsolatainak uniós és nemzetközi jogi keretei, valamint ágazati és intézményi eszközei

A diplomáciai és konzuli kapcsolatok gyakorlata és intézményi fejlődése - 37/2018. (09.05.) sz. határozat

Az alapvető emberi jogok nemzetközi védelmének problémái fegyveres konfliktusok során

Államokon belüli és államközi konfliktusrendezés, valamint az államépítés és államalakulás kortárs

gyakorlatának nemzetközi jogi és intézményi kérdései - 37/2018. (09.05.) sz. határozat

Tóth András:

Elektronikus hírközlésjog - 18/2015. (05.11) sz. határozat

Versenyszabályozás - 18/2015. (05.11) sz. határozat

Modern technológiák szabályozási kérdései - 44/2015. (07.27.) sz. határozat

Tóth Mihály:

Gazdasági bűncselekmények - 8/2020. (02.17.) sz. határozat

Tóth J. Zoltán:

Oktatáselmélet és oktatásmódszertan, különös tekintettel a jogi felsőoktatásra - 38/2019. (06. 13.) sz. határozat

A jogalkotás, jogalkalmazás és alkotmánybíráskodás kapcsolata

A bírói jogértelmezés és jogalkalmazás kérdései

Az élethez való jog és az azt korlátozó egyes jogintézmények jogelméleti és alkotmányjogi kérdései

A jogfilozófiai és jogelméleti gondolkodás története - 38/2019. (06. 13.) sz. határozat

A jog és erkölcs kapcsolata

A politikai filozófia modern paradigmái - 38/2019. (06. 13.) sz. határozat

Modern amerikai jog- és államelméleti irányzatok

A jogalkotás elméleti, dogmatikai és jogszabály-szerkesztési kérdései - 38/2019. (06. 13.) sz. határozat

Emberi jogok

A jogalkotás, jogalkalmazás és alkotmánybíráskodás kapcsolata

Udvary Sándor:

A bizonyítás megújuló szabályai a polgári perjogban - 48/2016. (11.14.) sz. határozat

Önvezető gépjárművek felelősségi és szabályozási kérdései - 48/2016. (11.14.) sz. határozat

A tárgyalási szerkezet változásainak hatásai - 2/2017. (04.19.) sz. határozat

Kollektív polgári igényérvényesítés - 48/2016. (11.14.) sz. határozat

2020. április

A testület megtárgyalja a műhelyviták eddigi gyakorlatát, a külsős véleményezők („előbírálók”) véleményeit az elbírált értekezésekről.

Műhelyvita forgatókönyve, Dr. Móré Sándor PhD, doktori iskola titkár:

A levezető elnök – az ülés megnyitását követően – ismerteti a műhelyvita legfontosabb szabályait.

A Károli Gáspár Református Egyetem Szabályzata a doktori képzésről és a doktori (PhD) fokozatszerzésre vonatkozó eljárásról 52. § „(3) A műhelyvitát a doktori iskola

vezetőjének megbízásából az illetékes oktatási szervezeti egység vezetője szervezi. A műhelyvitára meg kell hívni

- a) a kar valamennyi oktatóját, kutatóját, doktoranduszát,
- b) a doktori iskola törzstagjait
- c) a témavezetőt (témavezetőket).

A műhelyvita lebonyolítható, ha azon legalább az egyik előbíráló személyesen jelen van, a másik írásban határidőben megküldte írásbeli állásfoglalását, és a meghívottak közül legalább 3 jelenlévőnek tudományos fokozat van.”

„(4) A műhelyvita célja, hogy a jelenlévők feltárják az értekezés-tervezet hiányosságait, és javaslatokat fogalmazzanak meg a végleges értekezés jobb minőségben történő elkészítéséhez.”

„(6) A műhelyvitán meg kell győződni arról, hogy a doktori munka

- a választott témát korszerű kutatási módszereket alkalmazva, és minden fontosabb részletre kiterjedően mutatja-e?
- hiteles adatokat tartalmaz-e?
- az abban foglalt tudományos eredmények a pályázó eredményei-e?
- az értekezés a formai követelményeknek megfelel-e?
- tartalmaz-e új tudományos eredményt?”

Az ismertetett szabályok alapján a levezető elnök megállapítja, hogy a műhelyvita megtartásának nincs akadálya. Felkéri a disszertánst, hogy 15 percben mutassa be az értekezéstervezet téziseit, majd az előopponenseket, hogy ismertessék előbírálói véleményeiket.

Ezt követően a levezető elnök megnyitja a vita második részét, kéri a jelenlevőket, hogy mondják el észrevételeiket az értekezéstervezettel kapcsolatban. Kéri, hogy a hozzászólók nyilatkozzanak arról, hogy a Szabályzatban említett szempontok alapján nyilvános vitára alkalmasnak tartják-e az értekezést. A hozzászólások előtt megkérdezi a témavezető(ke)t, hogy kíván(nak)-e megjegyzéseket tenni, reagálni az elhangzott véleményekre.

A levezető elnök felkéri a disszertánst, hogy válaszoljon az előopponensi véleményekre és a hozzászólásokra. Utána megkérdezi az előopponenseket, majd a jelenlevőket, hogy kívánnak-e reflektálni a jelölt válaszára, fölvetéseire.

Az ülés zárásaként a levezető elnök összegezi az elhangzottakat, amelyek alapján az alábbi állásfoglalások egyike születhet:

- a) az értekezés tervezet átdolgozás nélkül (vagy kisebb, az értekezés lényegét nem érintő átdolgozásokkal) további eljárásra – újabb műhelyvita lefolytatása nélkül – alkalmas,
- b) az értekezés tervezet lényegét érintő átdolgozásokkal, további eljárásra – újabb műhelyvita lefolytatása nélkül – alkalmas,
- c) az értekezés tervezet csak teljes átdolgozással, újabb műhelyvita lefolytatásával alkalmas további eljárásra.

Műhelyvita tapasztalatok, Prof. Dr. Stipta István CSc, levezető elnök:

- El kell törölni azt - az önként magunkra vállalt - kitélt, miszerint az előopponensek és a bírálók feltétlenül különbözzenek.
- A műhelyvitára ne csupán a doktori iskolákat, hanem a tárgybeli tanszékeket és hazai tudományos intézetek munkatársait is hívjuk meg.
- A mostani (egyelőre keserű) tapasztalatok nyomán lehetővé tehetjük, hogy a vitán egyidejű elektronikus hozzászólásokra is lehetőség van.
- Felvethetjük, hogy a tudományos vezetőnek kötelezően ki kell térnie az értekezés részeként tekintett véleményében arra, hogy a jelölt mennyiben fogadta el a munkahelyi vita javaslatait.

Műhelyvita tapasztalatok, Dr. habil. Birher Nándor PhD, levezető elnök:

- tárgyi félévben két műhelyvitán vettem részt levezető elnöki minőségben, mindkét vita jó eredménnyel zárult, aminek az oka nem a mérés gyengesége, hanem a jelölt felkészültsége volt.
- a viták érdemi, szakmai viták voltak, amit egyértelműen jelzett a nagy létszámú szakmai közönség jelenléte. Ez az elsődleges minőséget pozitívan befolyásoló szempont. Ritkaság, hogy már a műhelyvita is széles (30 főt meghaladó), javarészt szakemberekből álló hallgatóság előtt történjen.
- figyelemmel az előbb leírtakra megállapítható, hogy a műhelyvita a disszertáció szakmai alakítására, ill. a szakmai grémium véleményének kikérésére egyértelműen alkalmas. Ezzel

elkerülhető, hogy a jelölt túl későn kapjon olyan információkat, amelyek miatt eredménytelen lehet a védése. Éppen emiatt a jövőben is törekedni kell a nagy szakmai nyilvánosság megszólítására a műhelyvitával kapcsolatban.

- a KRE ÁJK infrastruktúrájából adódóan a vita színhelye (előadók) nem feltétlenül tükrözték azt a tudományos színvonalat, amelyet a dolgozatok ill. a jelen lévő szakmabeliek megérdemeltek volna. Ez azonban inkább "marketing" mint szakmai kérdés
- a műhelyvita technikai szervezése egyebekben szintén elismerést érdemel, hiszen a szükséges nyomtatványok mindig kellő gondossággal kerültek előkészítésre
- összességében elmondható, hogy a műhelyviták tapasztalatai kifejezetten pozitívak voltak, a jövőben esetlegesen fejleszteni lehet:
- műhelyvitát a hallgatók körében még szélesebb körben meghirdetni, szorosabbra fogni a működő tehetséggondozással a szálakat (értesítések megküldése, etc)
- a műhelyvitát a doktoranduszok körében promotálni, a vitán való részvételt, kérdéseket, módszeresen megfogalmazott javaslatokat valamilyen módon értékelni (pl. pontokkal)
- a műhelyvitáról a KRE-ÁJK honlapon beszámolni

Műhelyvita hallgatói tapasztalatok:

dr. Kovács Krisztián

- A műhelyvita rendkívül hasznos volt. Jelentős mértékben hozzájárult az alkotmánybíróság magyarországi előzményeinek feltárásához, valamint az alkotmánybíráskodás jogelméleti alapjainak feltárásához. A műhelyvita megtartása nélkül a dolgozathoz jelentős megállapítások maradtak volna ki.

dr. Teschmayer Gábor

- Számomra nagyon izgalmas és újszerű volt a műhelyvita. Nagyon örültem, hogy sok oktató vett részt rajta, inspiráló és támogató volt a légkör. A vélemények és kérdések ösztönzőek voltak a dolgozatom véglegesítése kapcsán. A műhelyvita során úgy érzem magas színvonalú szakmai diskurzus alakult ki. Véleményem szerint a műhelyvita során szerzett tapasztalatok nagyon jól hasznosíthatóak a nyilvános védés során.

dr. Nagy Péter

- A műhelyvita a doktori fokozat (PhD) megszerzésének fontos állomása, amikor az adott doktorandusznak első ízben kell a bírálók és a szakmai nyilvánosság előtt megvédenie a benyújtott disszertációját, és az abban rögzített tudományos megállapításokat. Esetemben – a nagyszámú hallgatóság miatti teremváltást leszámítva – semmilyen fennakadás nem volt. A hivatalos bírálóimtól és a hallgatóság részéről is hasznos észrevételeket és szempontokat kaptam, amelyeket beépítettem a dolgozatba. Elegendő idő állt rendelkezésemre ahhoz, hogy reagálni tudjak az egyes felvetésekre, kritikákra. Mind a témavezetőmnek, mind a doktori iskola tagjainak és ügyintézőinek hálás vagyok a sok segítségért, amely a sikeres vita záloga volt.
- A szabályzat szerint a meghívókat a jogtudományi doktori iskoláknak kell elküldeni, ahol a gyakorlat szerint a hallgatók megkapják a meghívót, de a társtanszékek rendszerint nem. A doktori védés az adott tudományos műhely, tanszék számára is fontos esemény, amely számot tarthat a társtanszékek érdeklődésére is. Ezért érdemes lenne az adott doktorandusznak és témavezetőnek felajánlani, hogy készítsenek egy listát a társtanszékekről, oktatókról, amelyeknek szeretnék megküldeni.
- A legtöbb doktori iskolában gyakorlat, hogy műhelyvita, illetve a nyilvános védés előtt lehetőséget biztosítanak a meghívóban arra, hogy aki akar, észrevételt fogalmazzon meg az adott dolgozattal kapcsolatban. Ezt rendszerint vagy a témavezetőnek, a tanszékvezetőnek vagy a doktori iskolának kell megküldeni, ezt követően pedig az összegyűjtött észrevételeket a vitán vagy a védésen ismertetik. Ez tovább erősíthetné a nyilvánosságot. Az én esetemben ez a lehetőség nem volt sem rögzítve, sem pedig kizárva, így az érdeklődés ellenére sem érkezett az ilyenkor szokásos írásos véleményekből, ennek hiányáról azonban kritika igen.
- Az utolsó észrevételem az lenne, hogy érdemes lenne rögzíteni (ha nem is szabályzatban, hanem egy ajánlás formájában) hogy prezentációt kell-e – például a tézisfüzet részei és logikája alapján – készíteni a műhelyvitára és a védésre.

Az előbírálati vélemények elkészítésének szempontjai, Dr. Móré Sándor PhD, doktori iskola titkár

A Károli Gáspár Református Egyetem Szabályzata a doktori képzésről és a doktori (PhD) fokozatszerzésre vonatkozó eljárásról 52. § „(2) A doktori iskola vezetője kéri fel azt a két, az értekezés tématerületében jártas, tudományos fokozattal rendelkező személyt, akik az értekezés tervezet előbírálását írásban elvégzik és az összegzett állásfoglalást előzetesen kialakítják, a felkérésében megjelölt határidőn belül.”

„(5) A műhelyvitán az előbírálók írásbeli véleményét a jelen lévőknek ismertetni kell. Két nemleges előbírálattal esetén a jelenlévő tudományos fokozattal rendelkezők nyílt szavazással döntenek az összegzett állásfoglalás kialakításáról. Egy támogató előbírálattal mellett a jelenlévő tudományos fokozattal rendelkező személyek nyílt szavazást kérhetnek a műhelyvita levezető elnökétől. A nyílt szavazásban csak az vehet részt, aki a műhelyvita során mindvégig jelen volt. Szavazás során az írásbeli vélemények nem vehetők figyelembe.”

1. Általános észrevételek

a) Az értékelés alaki szempontjai:

- terjedelem (sok, kevés, megfelelő)?
- ha szükséges, van-e rövidítések feloldásának jegyzéke?
- a szövegben helyesen hivatkozik-e az egyes forrásokra?
- a szöveg, az ábrák, a táblázatok, és az egyéb mellékletek kivitelezése didaktikus-e?

b) Az értékelés szerkezeti szempontjai:

- a szerkezeti felépítés megfelel-e a tudományos elvárásoknak, illetve szolgálja-e a közlést?
- a szöveg kellően tagolt-e?

c) Az értékelés tartalmi szempontjai:

- egyértelműen megfogalmazott-e a célkitűzés és mennyiben sikerült annak a megvalósítása?

- látható-e a témára vonatkozó és az adott részhez kapcsolódó szakirodalom ismerete, illetve felhasználásának helyessége?
- elvégezte-e a szükséges elemzéseket, vizsgálatokat, adatfeldolgozásokat stb., illetve ezek hiteles adatokat tartalmaznak?
- elvégezte-e a szükséges értékeléseket, vannak-e új tudományos eredmények, következtetések és javaslatok, és ha igen, ezek a disszertáns eredményei?
- vannak-e szakmailag kifogásolható megoldások, értékelések, eredmények, következtetések, javaslatok, és ha igen, mennyire befolyásolja ez a munka egészét?

2. Részletes észrevételek

- a) A hiányosságok tételes felsorolása megnevezésükkel és/vagy tartalmukkal
- b) A hibák felsorolása az oldalszám, a bekezdés, esetleg a sor megadásával
- c) Részletes tudományos indoklás, szakmai javaslatok

3. Egyéb észrevételek

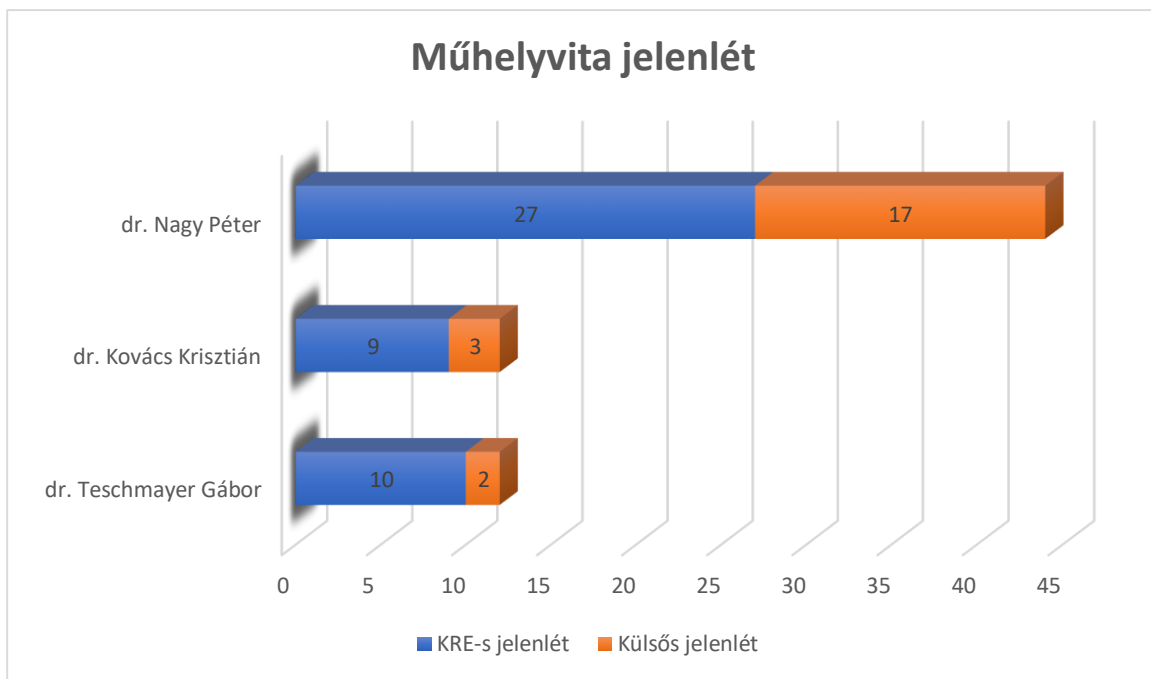
4. Összefoglaló vélemény és nyilatkozat

Összeségében az értekezéstervezet biztosít-e elegendő lehetőséget a disszertáns számára ahhoz, hogy a választott szűkebb szakterületén megszerezze a tudományos munka önálló végzéséhez az állam- és jogtudományok területén minimálisan szükségesnek tartott ismereteket? Továbbá az elvégzett tudományos munka színvonala, és annak eredményei eléri-e a tudományos fokozat szerzésének előfeltételeként az ÁJDI által elvárt szintet?

Nyilatkozat az értekezés nyilvános vitára bocsátásának alkalmasságáról.

Az elmúlt tanévben három műhelyvitára került sor Doktori Iskolánkban. A műhelyvitákon kivétel nélkül személyesen megjelentek a Doktori Iskola elnöke által felkért előbírálók, illetve írásban is megküldték bírálataikat, amelyek megfeleltek a fent említett szempontrendszernek. Egyetlen előopponensi vélemény nem tartalmazott kritikus megjegyzést, jobbitó szándékú javaslatot; az előbíráló műhelyvitán elhangzott nyilatkozata szerint változatlan formában nyilvános védésre alkalmasnak tartotta az értekezéstervezet.

Műhelyvita adatok			
	dr. Teschmayer Gábor	dr. Kovács Krisztián	dr. Nagy Péter
	<i>Műhelyvita:2019.05.08</i>	<i>Műhelyvita:2019.12.16</i>	<i>Műhelyvita:2020.03.02</i>
előopponens 1. felkérése	2019.04.10	2019.12.09	2020.02.11
előopponens 2. felkérése	2019.04.10	2019.12.09	2020.02.11
előopponens 1. vélemény	2019.04.17	2019.12.11	2020.02.28
előopponens 2. vélemény	2019.05.08	2019.12.11	2020.02.28
átdolgozás a Nyilvános vitára	2020.02.05	2020.04.27	2020.04.30

Az előopponensek összefoglaló véleményei és nyilatkozatai az értekezés nyilvános vitára bocsátásának alkalmasságáról

dr. Teschmayer Gábor	Prof. Dr. Kardos Gábor CSc: Összességében elmondható, hogy a disszertáció színvonalas szakmai munka, amely az előbbieken jelzett felvetések megfontolását követő esetleges átigazításokkal nyilvános vita és sikeres védelem tárgya lehet. A munkahelyi vitán érdeklődéssel fogom követni a szerző válaszait, és remélem, hogy érdemi diskurzus alakul ki a résztvevők között a disszertáció tárgyában.	Dr. habil. Antal Tamás PhD, LL.M.: Az értekezés műhelyvitára készített szövegét a fenti szempontok legalább egy részének figyelembe vételével tanácsos volna kiegészíteni, fokozva annak érzékeltetését, hogy a konzuli bírászkodás akár egy újabb közös ügy, akár csak egy közösen intézett és fenntartott (vegyes) joggyakorlat volt a dualizmus idején, mindenképpen a két állam együttes, de nem azonos módon értelmezett tevékenységeként valósult meg. Ebben állt igazán a vizsgált intézmény egyedisége Magyarország vonatkozásában. Támogatom az értekezés nyilvános vitára (védelemre) történő bocsátását.
dr. Kovács Krisztián	Prof. Dr. Karácsony András CSc: Javasolom, hogy a dolgozat szerzője kezdeményezze a doktori eljárást. Kiseb kiigazításokkal alkalmas a védelemre bocsátásra.	Dr. habil. Téglási András PhD: Az értekezés formailag és tartalmilag is megfelel a PhD-értekezésekkel szemben támasztott követelményeknek és a fentiek alapján az értekezést nyilvános vitára és védelemre érdemes munkának tartom és - a fenti módosításokkal - javaslom az értekezés nyilvános védelemre bocsátását.
dr. Nagy Péter	Prof. Dr. Horváth Attila PhD: Széles körű szakirodalmat dolgozott fel. Köztük nem csak magyar, hanem angol, német és latin nyelvű szakirodalmat is. A forráskutatás legnagyobb értéke azonban az Erdélyi Református Egyházkerületi Levéltárban végzett munka. Mindezeket összegezve javaslom a PhD értekezés a műhelyvitára bocsátását.	Dr. habil. Antal Tamás PhD, LL.M.: A műhelyvitára bocsátott értekezés alapos munka; ezt a fentebb tett igénytelen észrevételeim nem kérdőjelezhetik meg. Már a jelenlegi formájában is alkalmas lenne a nyilvános vitára, de éppen a Szerzőt jellemző alaposság és az általa elvégzett nagy kutatómunka miatt vélem úgy, hogy a doktori műve – immár nem nagy idő- és energia-befektetéssel – akár még egy fokkal magasabb szintre is emelhető! Támogatom a nyilvános vita kitűzését.

2020. május

A kari TDHT megvizsgálja a doktori képzésre való jelentkezés helyzetét és a felvételi vizsgák tapasztalatait. A testület áttekinti a felvételi követelményeket.

Felvételi követelmények, melyeket a TDHT határozza meg:

2016-tól	2019-től
----------	----------

<p>(3) A felvételi eljárásban a bizottság a következő öt kategóriában ad pontokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szakmai intelligencia max. 15 pont • oklevél (5 évnél nem régebbi) max. 20 pont • korábbi tudományos munka max. 20 pont (OTDK dolgozat, helyezés, publikáció) • nyelvismeret max. 25 pont nyelvtudás - értékelése nyelvizsgánkként: <ul style="list-style-type: none"> - államilag elismert középfokú „C” típusú: 15 pont - államilag elismert felsőfokú „C” típusú: 20 pont - közepes minősítésű szakfordítói oklevél: 20 pont - jeles vagy jó minősítésű szakfordítói oklevél: 25 pont - továbbá a felvételi beszélgetést saját kérésre idegen nyelven jól abszolválók 5 pont • - a kutatási terv színvonala és kapcsolódása a KRE AJK kutatási és oktatási terveihez max. 20 pont 	<p>(2) A felvételi eljárásban a bizottság a következő öt kategóriában ad pontokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szakmai intelligencia max. 15 pont • oklevél (5 évnél nem régebbi) max. 20 pont • korábbi tudományos munka (OTDK dolgozat, helyezés, publikáció) max. 20 pont • nyelvismeret max. 25 pont nyelvtudás - értékelése nyelvizsgánkként: <ul style="list-style-type: none"> - államilag elismert középfokú (B2 szintű) komplex („C”) típusú nyelvizsga 15 pont - államilag elismert felsőfokú (C1 szintű) komplex („C”) típusú nyelvizsga 20 pont - továbbá a felvételi beszélgetést saját kérésre idegen nyelven jól abszolválók 5 pont • a kutatási terv színvonala és kapcsolódása a KRE AJK kutatási és oktatási terveihez max. 20 pont
<p>(4) Öt évnél régebben kiállított egyetemi oklevél esetén az oklevél nem pontozható, ekkor a szakmai intelligencia és az addigi tudományos munka maximális pontszáma 10-10 ponttal nő.</p>	<p>(3) Öt évnél régebben kiállított egyetemi végzettségi szintet vagy mesterfokozatot igazoló oklevél esetén az oklevél nem pontozható, ekkor a szakmai intelligencia és az addigi tudományos munka maximális pontszáma 10-10 ponttal nő.</p>
<p>(5) A felvételhez legalább 60 pont szükséges, de a felvételi minimum ponthatárt a TDHT határozza meg.</p>	<p>(4) A felvételhez legalább 60 pont szükséges, de a felvételi minimum ponthatárt a TDHT határozza meg.</p>

Felvételi vizsga tapasztalatok 2018, elnök Dr. Domokos Andrea:

Az eddigi felvételikén nagyon szórt a felvételizők felkészültsége, műveltsége, tudományra való alkalmassága.

Egészen más az a felvételiző például, aki éppen doktorált valamelyik jogi karon, OTDK versenyeken nyert, megjelent publikációja. És megint más az, aki már 20 éve a gyakorlatban dolgozik minden tudományos előzmény nélkül, láthatóan csak a gyakorlatot ismerve, a tudományos munkáról pedig semmilyen képpel nem rendelkezik.

Az én egyik legkreatívabb, OTDK második helyezést elérő, a témája iránt kimagaslóan érdeklődő doktoranduszom, Vécsey Richárd azért hagyta abba a Phd képzést, mert a vállalkozói területen nagy jövedelemhez jut.

A ponthatáron azért nem szigorítanék, mert akkor még kevesebb fő jelentkezik.

Felvételi vizsga tapasztalatok 2019, elnök Dr. Jakab Éva:

A felvételi vizsga össz-pontszáma két forrásból tevődik össze: egyrészt a jelentkezők okiratokkal, bizonyítványokkal írásban igazolt teljesítménye a megelőző években, másrészt a felvételi bizottság előtt szóban előadott bemutatkozás, kutatási elképzelés. Fontosnak tartom, hogy az írásban bekért dokumentumok mellett a bizottság szóban is meghallgassa a jelentkezőket. Eddigi tapasztalataim szerint a szóbeli nem pusztán formáság, hanem a bizottság számos esetben konstruktív javaslatokkal él, és a disputa következtében nem ritkán változik a jelentkező témaválasztása vagy témavezetője is. A felvételi bizottság mindig tapasztalt, a DI munkáját jól ismerő, a képzésben régóta részt vevő oktatókból áll. Tényleg gyakran előfordul, hogy a bizottság jó tanácsokkal látja el a jelentkezőt, amelyek többnyire nyitott fülekre találnak.

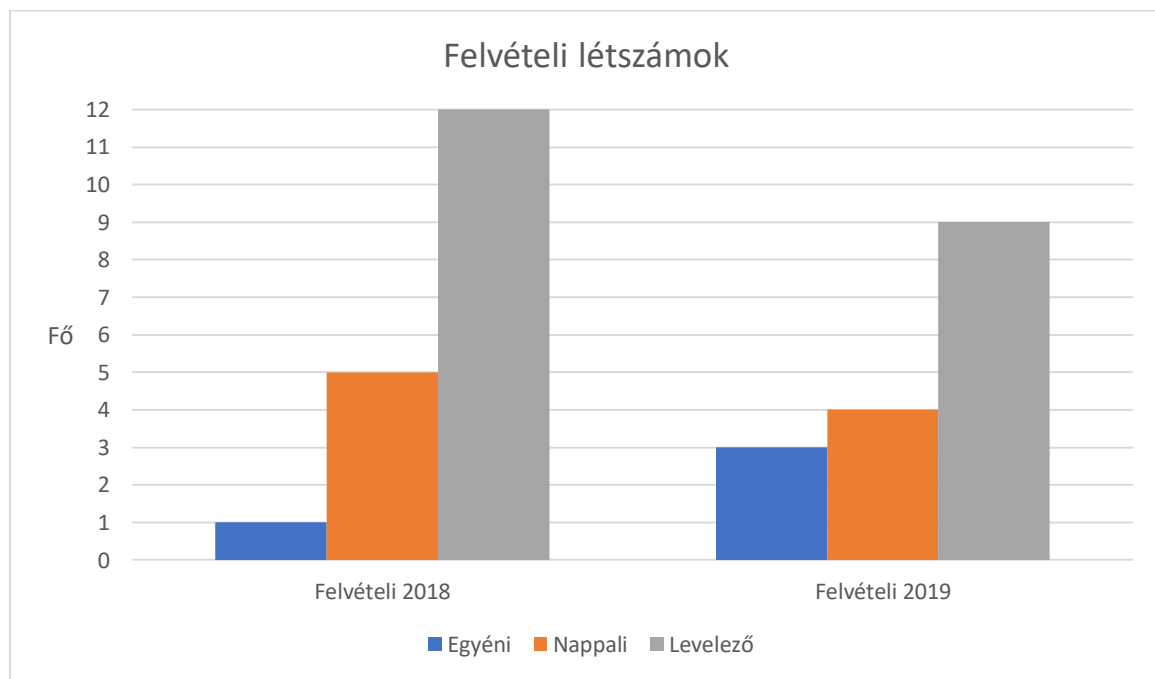
A felvételi feltételrendszerét illetően évről évre felmerül a középfokú nyelvvizsga problémája. Kétségtelen, hogy a levelező képzésre jelentkező, már esetleg évtizedek óta jogász munkát végző érettebb jelentkezőknél a nyelvvizsga még nem volt a diploma feltétele, ezért hiányzik is. Sajnos azonban ebben a tekintetben nem engedhetünk a jogszabályi követelményből, ragaszkodnunk kell a középfokú állami nyelvvizsgához (ill. csak a jogszabály által megengedett egyenértékű teljesítmény fogadhatjuk el).

A felvételi jelentkezéseket illetően már az elmúlt években is igyekeztünk verbuváló tevékenységet végezni, de sajnos a jelentkezések számát nem sikerült lényegesen növelni.

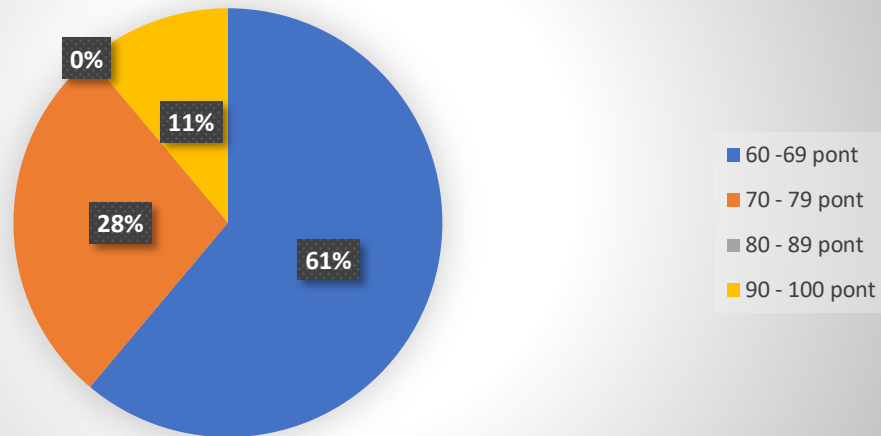
Javasolnám a Stipendium Hungaricum programra tekintettel az angol nyelvű képzés összerakását, hogy több doktoranduszt tudjunk behozni a Károli Állam-és Jogtudományi Doktori Iskolába.

Felvételi adatok							
2018				2019			
Normál		Pót		Normál		Pót	
Ösztöndíjas Nappali	Önköltséges Levelező	Ösztöndíjas Nappali	Önköltséges Levelező	Ösztöndíjas Nappali	Önköltséges Levelező	Ösztöndíjas Nappali	Önköltséges Levelező
3	10	2	3 ebből 1 egyéni	3	6 ebből 2 egyéni	1	6 ebből 1 egyéni
18 fő				16 fő			

Felvételi pontok megoszlása 2018-ban

2020. szeptember

A kari TDHT megvizsgálja, hogy milyen változtatások szükségesek a doktori képzés és fokozatszerzés nyelvi kritériumai terén.

A Minőségbiztosítási Bizottság elvárásait követve, a Doktori Iskola megvizsgálta az utóbbi szemeszterekben a doktorandusz hallgatók nyelvi felkészültségét. A vizsgálat azt mutatja, hogy az utóbbi években felvételizett hallgatók túlnyomó többsége rendelkezik két állami nyelvvizsgálattal is. Az Nftv és a DI Szabályzata előírja, hogy a fokozatszerzéshez kettő nyelvvizsga szükséges. Kivételes, méltánylást érdemlő esetben a DI, kérelemre, engedélyezheti a második nyelvvizsga intézményi teljesítését. Ezt a fokozatszerzési eljárás megindítása után, de még a nyilvános védés kitűzése előtt kell teljesíteni.

A felvételiző hallgatók nyelvi felkészültségét az alábbi táblázat mutatja.

Doktori Iskolába felvételizők nyelvvizsgálatainak száma					
	1 nyelvvizsga	2 nyelvvizsga	3 nyelvvizsga	4 nyelvvizsga	5 nyelvvizsga
2018-ban beiratkozott	12 fő	6 fő	-	-	-
2019-ben beiratkozott	7 fő	8 fő	-	-	1 fő

2020-ban beiratkozott	8 fő	3 fő	1 fő	-	-
----------------------------------	-------------	-------------	-------------	---	---

A Doktoranduszok Országos Szövetségének javaslata a nyelvi követelmények racionalizálására

A Doktoranduszok Országos Szövetsége (a továbbiakban: DOSZ) felismerve a doktori képzés nyelvi követelményeiben rejlő egyenlőtlenségek okozta problémát, az alábbi javaslatot teszi a felsőoktatási intézmények számára a nyelvi követelmények racionalizálására:

A doktori képzés nyelvi követelményei a hazai felsőoktatási jogban két helyen jelennek meg. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 40. § (6) bekezdése meghatározza a doktori képzés bemeneti nyelvi követelményeit, aminek alapján doktori képzésre kizárólag az vehető fel, aki egyebek mellett „legalább egy »C« típusú középfokú államilag elismert – középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex – vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgával rendelkezik” [Nftv. 40. § (6) bek. második fordulat]. Az Nftv. a kimeneti követelmények között is rendelkezik a nyelvi követelményekről.

Az Nftv. 53. § (5) bekezdése felsorolja a doktori fokozat megszerzésének feltételit, amelyek sorában a második „két idegen nyelv a tudományterület műveléséhez szükséges ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása, amely siketek esetében a nem magyar jelnyelv ismeretének az igazolásával is történhet” [Nftv. 53. § (5) bek. b) pont)].

Következésképpen az Nftv. ugyan két idegen nyelv ismeretét írja elő a doktori fokozat megszerzéséhez, a második nyelvismeret bizonyításának módját nem szabályozza, csupán annyit mond, hogy a nyelvet a tudományterület műveléséhez szükséges mértékben kell ismernie a doktori fokozatot megszerezni kívánó volt hallgatónak. A nyelvismeret-igazolás részletszabályainak megalkotását pedig a törvény az egyes doktori szabályzatok, így a doktori tanácsok hatáskörébe utalja.

Azt is fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a nyelvismeret igazolásának idejét az Nftv. oly módon rendezi, hogy meghatározza azt az utolsó időpontot amikor bizonyítani lehet a szükséges második nyelvismeret meglétét, ez pedig a fokozatszerzési eljárás utolsó mozzanata, azaz a doktori fokozat odaítélése előttre esik. Ebből fakadóan tehát elképzelhető olyan doktori szabályzatban rögzített szabályozás, amely a doktori értekezés megvédését követően vizsgálja a második nyelvismeret meglétét. A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Doktori Korm. rendelet) pontosítja az Nftv. doktori fokozatszerzéssel kapcsolatos nyelvi rendelkezéseit. A Doktori Korm. rendelet 13. § (3) A Doktori Korm. rendelet tehát a doktori szabályzatra, illetve a doktori iskola működési szabályzatára [Doktori Korm. rendelet 9. § (2) bek. g) pont] delegálja azoknak nyelveknek a meghatározását, amelyekkel teljesíthetők a nyelvi követelmények, valamint akár kötelező nyelvet is meghatározhatnak. Ezen felül az Nftv-hez hasonlóan a Doktori Korm. rendelet is megerősíti, hogy a nyelvismeret igazolásának módját a doktori szabályzatok, vagy doktori iskolai működési szabályzatok rendezhetik.

A hazai felsőoktatási intézmények gyakorlata doktori képzés nyelvi követelményeit illetően meglehetősen szerteágazó. Egyes intézmények esetében a második nyelvi követelmény kizárólag meghatározott szintű nyelvvizsgálattal teljesíthető, míg máshol akár egy belső nyelvi képzés, vagy vizsga teljesítésével is igazoltnak tekintik a fokozatszerzéshez szükséges második nyelv meglétét. Ezen felül a nyelvismeret igazolásának idejében is különbségeket találunk.

A DOSZ felismerve a szerteágazó hazai gyakorlatokból fakadó egyenlőtlen követelményrendszerek kialakulását, figyelembe véve az eltérő tudományterületi sajátosságokat, azt a tiszteletteljes javaslatot teszi a felsőoktatási intézmények részére, hogy

- a) vizsgálják felül a doktori képzés nyelvi követelményeire vonatkozó gyakorlatukat,
- b) helyezték a nyelvismeret igazolásának időpontját a hallgatóknak lehető legkedvezőbb, lehető legkésőbbi időpontra,
- c) amennyire a tudományterületi sajátosságok megengedik, egységesítsék intézményen belüli gyakorlatukat a doktori képzés nyelvi követelményeit illetően, valamint legyenek figyelemmel más intézmények jó gyakorlatára is,
- d) lazítsanak a nyelvi követelmények igazolásának formai keretein oly módon, hogy a doktoranduszok számára lehető legkedvezőbb metódusokat válasszák, pl. belső nyelvi szigorlat, belső nyelvi képzés teljesítése stb. és
- e) amennyire az intézményi infrastruktúra és források azt lehetővé teszik, törekedjenek olyan nyelvi képzések megszervezésére, amelyek intézményen belül lehetővé teszik a doktoranduszok számára a nyelvi követelmények teljesítését, akár kötelezően teljesítendő, a képzésbe épülő modulként, lehetőség szerint figyelembe véve a tudományterületi, szakmai nyelvi készségeket.

bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] doktori iskola működési szabályzata tartalmazhatja, figyelemmel a doktori szabályzatra, a doktori fokozatszerzés nyelvi követelményeit és a nyelvismeret igazolásának módját. A doktori iskola működési szabályzata meghatározza a nyelvi követelmények teljesítéséhez elfogadott valamennyi idegen nyelv felsorolását, valamint

ebből a felsorolásból kijelölhet egy, a tudományterület műveléséhez elengedhetetlen olyan idegen nyelvet, amelynek ismerete a fokozatszerzéshez szükséges.”

A DOSZ szakmai álláspontját kialakította:

dr. Kis Kelemen Bence

vezető

Jogsegély-szolgálat Munkacsoport

Kelt Budapesten, 2020. április 29. napján

Molnár Dániel

elnök

Doktoranduszok Országos Szövetsége

Károli Gáspár Református Egyetem

Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
Állam- és Jogtudományi Kar | Faculty of Law

KRE-ÁJK Doktori Iskola Minőségbiztosítási Bizottságának megválasztása, megalakulása

101/2020. (11.04.) sz. határozat

A TDHT a KRE ÁJK DI minőségbiztosítási szabályzatát elfogadja.

102/2020. (11.04.) sz. határozat

A TDHT a minőségbiztosítási bizottságot az alábbiak szerint választja meg:

Prof. Dr. Domokos Andrea

Prof. Dr. Szabó Imre

Prof. Dr. Stipta István

Dr. habil Birher Nándor

+ egy PhD képviselő dr. Repponi Felícia

A KRE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola minőségbiztosítási szabályzata és minőségbiztosítási bizottságának ügyrendje

A Károli Gáspár Református Egyetem (a továbbiakban: KRE) Doktori Szabályzatának 69. § (1) bekezdése szerint a doktori képzés minőségbiztosítási rendszere az Egyetem minőségbiztosítási rendszerének része. A doktori minőségbiztosítás működésének részletszabályait és szervezeti rendjét az egyes doktori iskolák maguk állapítják meg.

A KRE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolájának (a továbbiakban: ÁJDI) eszerint készült minőségbiztosítási szabályzata és ügyrendje a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben, illetve a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) kormányrendeletben foglaltakon alapul. Követi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság minőségi előírásait, a korszerű minőségbiztosítás alapelveit, különös tekintettel az Európai Felsőoktatási Térség miniszterei által az ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) koordinálásban 2005-ben kidolgozott és elfogadott felsőoktatási minőségbiztosítási Európai Sztenderdre és Irányelvekre (European Standards and Guidelines, ESG).

A jelen szabályzat és ügyrend figyelembe veszi az Egyetemi minőségbiztosítási szabályzatának, továbbá az egyetemi minőségbiztosítási bizottság ügyrendjének rendelkezéseit.

I.

Az ÁJDI minőségbiztosítási szervezete

1.§ (1) Az ÁJDI e minőségbiztosítási szabályzat alapján gondoskodik a doktori iskolai tevékenységének minőségi ellenőrzéséről.

(2) Az ÁJDI minőségellenőrzési teendőit az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Minőségbiztosítási Bizottsága (a továbbiakban: ÁJDI-MB) látja el.

(3) Az ÁJDI-MB öttagú testület, amelyet a törzstagok javaslatára – a KRE ÁJDI oktatói közül – a TDHT választ meg. A testületben biztosítani kell a doktorandusz hallgatók képviselőjét. A tagoknak – a hallgatói képviselő kivételével – legalább PhD fokozattal és habilitációval kell rendelkezniük. A testület maga választja meg elnökét. A tagok megbízása három évre szól.

2. § Az ÁJDI-MB minőségbiztosítási feladatai:

- Véleményt nyilvánít a doktori témahirdetési kérelmekről, nyomatékosan vizsgálva a publikációkkal igazolt szakmai felkészültséget és relevanciát.
- Évente felülvizsgálja a témavezetők tevékenységét a doktoranduszok patronálása terén.
- Évente értékeli a DI munkáját, az adminisztráció által rendelkezésre bocsátott adatok alapján.
- Megvitatja az ÁJDI vezetője által a doktori iskola munkájáról szóló éves jelentéseket.
- Szükség esetén javaslatot tesz a TDHT számára új tárgyak indítására, vagy a tárgyjegyzők megváltoztatására.
- Véleményezi a doktori témahirdetéseket.

- Rendszeresen értékeli a doktoranduszok beszámolóját.
- Ellenőrzi a hallgatók által teljesítendő kreditpontok megszerzését.
- Megállapítja, és testületi ülésen ellenőrzi a műhelyvita szervezésének minőségbiztosítási kritériumait.
- Évente kiértékeli a lezajlott műhelyviták és nyilvános védések tapasztalatait.
- A Doktori Iskola tevékenységének minőségét célzó egyéb – más szerv, személy hatáskörébe nem tartozó – tevékenység.

3. § A kari TDHT AJDI tevékenységét érintő minőségbiztosítási feladatai:

- Elfogadja a megalapozott doktori témahirdetéseket nyomatékosan vizsgálva a publikációkkal igazolt szakmai felkészültséget és relevanciát.
- Ellenőrzi a külső véleményezők („előbírálók”) műhelyvitára való felkérését.
- Megvitatja az AJDI vezetője által a doktori iskola munkájáról, az elmúlt tanévhez képest bekövetkezett változásokról szóló, évente készített értékelő jelentést.

4. § Az AJDI vezetőjének minőségbiztosítási feladatai:

- Rendszeresen felülvizsgálja, értékeli a doktori oktatási programokat.
- Szükség esetén javaslatot tesz a TDHT számára új tárgyak indítására.
- Véleményezi a doktori témahirdetéseket.
- Rendszeresen értékeli a doktoranduszok beszámolóját.
- Ellenőrzi a hallgatók által teljesítendő kreditpontok megszerzését.
- A kari vezetéssel együttműködve rendszeresen doktorandusz konferenciákat szervez, amelyen a hallgatók a nyilvánosság előtt bemutathatják és megvitathatják tudományos eredményeiket.
- Az oktatói munkára és a doktori képzés feltételeire vonatkozóan a doktoranduszok véleményét félévente kérdőíven és/vagy félévi hallgatói csoportos elégedettségmérés során kéri ki.
- Évente értékelő jelentést készít a doktori iskola munkájáról, az elmúlt tanévhez képest bekövetkezett változásokról.
- Az értékelés eredményei és a TDHT javaslatai alapján – ha szükséges – javaslatot tesz a doktori iskola működésére.
- Az AJDI-MB javaslatára meghatározza a komplex vizsga tárgyait.
- Ellenőrzi a műhelyvita megszervezését.
- Külső véleményezőket („előbírálókat”) kér fel, akik a műhelyvitán értékelik a PhD értekezés tervezetét.

-

II.

Az ÁJDI-MB ügyrendje

5. § Az ÁJDI-MB elnöke

- a) összehívja és vezeti az ÁJDI-MB üléseit;
- b) koordinálja ÁJDI-MB működését, közvetlen kapcsolatot tart az kari MB-al, a kar vezetőivel;
- c) gondoskodik az ÁJDI-MB működéséhez és döntéshozatalához szükséges információkról, előterjesztésekről;
- d) távollétében vagy összeférhetlenség esetén felkérheti az ÁJDI-MB egy szavazati jogú tagját a helyettesítésére;
- e) gondoskodik az ÁJDI-MB működéséhez szükséges adminisztratív feltételekről;
- f) gondoskodik az ÁJDI-MB határozatainak – szükséges mértékű – nyilvánosságra hozataláról és végrehajtásáról;
- g) képviseli az ÁJDI-MB-ot a kar testületi ülésein és vezetői előtt.

6. § Az ÁJDI-MB tagjai

- a) kötelesek aktívan részt venni az ÁJDI-MB munkájában;
- b) kötelesek küldőiket, választóikat tájékoztatni az ÁJDI-MB tevékenységéről;
- c) kötelesek az ÁJDI-MB elnökének jelezni, ha összeférhetlenség vagy elfogultság miatt az adott napirend vagy kérdés eldöntésében akadályozva vannak;
- d) jogosultak a napirendhez tartozó kérdések eldöntéséhez szükséges információkat kérni;
- e) jogosultak az általuk képviselt személyi kör, szak, vagy szervezeti egység álláspontját képviselni.

7. § Az ÁJDI-MB ügyvitele

- a) Az ÁJDI-MB feladatainak ellátásához szüksége ügyviteli feladatokról, az előterjesztések sokszorosításáról, továbbításáról és archiválásáról a Dékáni Hivatal gondoskodik.
- b) Az ügyviteli-adminisztratív feladatok végrehajtásának felügyelete és ellenőrzése az ÁJDI-MB elnökének feladata.
- c) Az ÁJDI-MB üléseiről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyv elkészítéséről az ÁJDI-MB elnöke gondoskodik.
- d) A jegyzőkönyvet az elnök által megbízott személy készíti. A jegyzőkönyv tartalmazza a jelen lévők névsorát, az ülés helyét, idejét, napirendjét, a vita és a döntések, állásfoglalások lényegét.

8. § Az ÁJDI-MB üléseinek előkészítése
- Az ÁJDI-MB üléseit az elnök készíti elő.
  - A meghívókat és az írásos előterjesztéseket legalább négy nappal az ülés időpontja előtt meg kell küldeni a tagoknak és a meghívottaknak.
  - Sürgős esetben az ÁJDI-MB -i ülés telefonon vagy e-mail-lel rövidebb határidővel összehívható.
9. § Az ÁJDI-MB üléseinek összehívása
- Az ÁJDI-MB feladat- és hatáskörét a testületi ülésein gyakorolja.
  - Az ÁJDI-MB szükség szerint, de legalább évi két alkalommal ülésezik.
  - Az ÁJDI-MB elnöke halaszthatatlan döntést igénylő ügyben rendkívüli ülést is összehívhat.
  - Az elnök köteles összehívni az ÁJDI-MB ülését a tagok egyharmadának írásbeli, indokolt indítványára.
  - Az ÁJDI-MB üléseit a kar előre kijelölt hivatalos helyiségében és meghatározott időpontban tartja.
10. § A határozatképesség és határozathozatal szabályai
- Az ÁJDI-MB határozatképes, ha tagjainak több mint a fele megjelent.
  - Határozatképtelenség esetén az elnök az ÁJDI-MB ismételt ülését hét napon belüli időpontra köteles összehívni. Ilyen esetekben az ÁJDI-MB ülése a megjelentek számától függetlenül határozatképes.
  - A napirend előterjesztőjének az írásos előterjesztést legkésőbb három munkanappal az ülés előtt a szervezők rendelkezésére kell bocsátani. A napirend felelőse az előterjesztést szóban teszi meg vagy az írásos anyagot szóban kiegészíti.
  - Az ÁJDI-MB határozatait, állásfoglalásait a jelenlévő tagok szavazatainak egyszerű többségével, általában nyílt szavazással hozza. Titkos szavazást kell tartani személyügyi kérdésekben, illetve abban az esetben, ha a jelenlévő tagok többsége ezt kéri.
  - A szavazás *igen, nem, tartózkodom* szavazattal történik. Szavazategyenlőség esetén a szavazást meg kell ismételni, ismételt egyenlőség esetén nyílt szavazásnál az elnök szavazata dönt, titkos szavazásnál az ÁJDI-MB soron következő ülésén a határozati javaslatot ismételten elő kell terjeszteni.
  - Az ÁJDI-MB különlegesen indokolt esetben levélszavazás formájában is hozhat határozatot, illetve állásfoglalást, kivéve, ha ez ellen bármelyik tag kifogással él. Levélszavazás esetén az elnök e-mail-ben ismerteti a tagokkal a határozat vagy az állásfoglalás tárgyát, valamint a szavazatok leadásának határidejét, amely nem lehet kevesebb, mint négy és nem lehet több mint nyolc nap. A tanácstagok szavazatukat az elnöknek címzett, de a tanács többi tagjának másolatban szintén megküldött

Károli Gáspár Református EgyetemKároli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
Állam- és Jogtudományi Kar | Faculty of Law

elektronikus körlevél útján adják le. Az elnök a szavazás határidejét követő munkanapon összesíti a leadott szavazatokat. Ha a leadott szavazatok száma nem éri el a határozatképességi küszöböt, akkor a szavazás érvénytelen, újabb szavazás a kérdésben csak ülésen tartható.

III.

Elfogadás, hatályba lépés

A szabályzatot és az ügyrendet a TDHT 2020. november 4-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Rendelkezései 2020. november 5-től hatályosak.

Budapest, 2020. november 4.

Dr. Miskolczi Bodnár Péter
a doktori iskola tanácsának elnöke

Dr. Jakab Éva
a doktori iskola vezetője

Az ÁJK DI Minőségbiztosítási Bizottság december 21-i ülésére előterjesztett javaslat

Az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Minőségbiztosítási Bizottsága (a továbbiakban: ÁJDI-MB) állásfoglalása a doktori iskolai témakiírói, témavezetői, oktatói és törzstagai feltételekről. (Dőlttel az Egyetemi Doktori Szabályzat vonatkozó rendelkezései)

1. „Doktori téma kiírója: A doktori téma kiírója az a tudományos fokozattal rendelkező oktató, illetve kutató, akinek témahirdetését a TDHT jóváhagyta.” **Az ÁJDI-MB indokoltnak tartja, hogy a témakiírásra legkorábban a doktori védést követő két év múlva kerüljön sor. A témakiírónak a meghirdetett jogági tárgykörből releváns publikációkkal kell rendelkeznie. Törekedni kell arra, hogy a meghirdetett doktori témák lefedjék az állam- és jogtudomány tudományág teljes körét. A témahirdetéseknél az idegen nyelvű témaköröket előnyben kell részesíteni.**

2. „Doktori témavezető: a doktori téma vezetője az a tudományos fokozattal rendelkező oktató, illetve kutató, aki a www.doktori.hu oldalon aktuális adatokat közöl, és akinek témahirdetését a TDHT jóváhagyta, és aki - ennek alapján - felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelöltek tudományos fokozatszerzésre való felkészülését. Egy doktorandusznak, illetve doktorjelöltnak egyidejűleg legfeljebb két témavezetője lehet, amennyiben azt a TDHT jóváhagyja, és egyben megjelöli a felelős témavezetőt. Egy témavezetőnek a doktori iskolai képzés keretein belül legfeljebb hat témavezetettje lehet. A doktori értekezés címlapján a témavezető vagy a témavezetők nevét egyértelműen fel kell tüntetni.” **Az ÁJDI-MB indokoltnak tartja, hogy a külső társ-témavezetőkre is vonatkozzanak a doktori témakiírókra irányadó elvárások.**

3. „Doktori iskola oktatója: A doktori iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akiket - a doktori iskola vezetőjének javaslatára – a TDHT alkalmasnak tart a doktori iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására. **Az ÁJDI-MB indokoltnak tartja, hogy a doktori kötelező tárgyak oktatói habilitációval rendelkezzenek.**

4. „Törzstag az lehet, aki

a) tudományos fokozattal rendelkezik, tudományos tevékenysége releváns a doktori iskola képzési, kutatási területén.

b) a doktori iskola tudományágában, illetve kutatási területén aktív, folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység a Magyar Tudományos Művek Tára (a továbbiakban: MTMT) adatbázis alapján vizsgálendő,

c) a doktorjelöltek vezetésére való alkalmasságát bizonyította azzal, hogy témavezetésével legalább egy doktorjelölt doktori fokozatot szerzett, vagy legalább két fokozatot szerzett hallgatónak társ-témavezetője volt,

d) az Egyetemen teljes munkaidőben, munkaviszonyban foglalkoztatott oktató vagy tudományos kutató, aki az Nftv 26. § (3) bekezdése alapján, a költségvetési támogatás megállapítására az Egyetemet jelölte meg.” **Az ÁJDI-MB – a fenti kritériumokon túl – alapvetően az egyetemi tanárok törzstaggá választását támogatja. Egyetemi docens törzstaggi jelöléséhez a habilitációt tartja szükségesnek.**

Budapest, 2020. december 14.

AJDI-MB